

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVIZE** UN **LATVIJA**

2012. gada 3. marts – 9. marts

Nr. 10 (1236)

Lasiet tīmeklī!
www.brivalatvija.lv

Mazās Latvijas lielie panākumi Leikplesidas trasē

Martins Dukurs izcīna pasaules čempiona titulu, viņa brālis Tomass – piektajā vietā

Kad skeletonisti pošas uz sacensībām Leikplesidas trasē, ASV, viņi ar bažām ik reizes domā, vai veiksies. Latvijas skeletonistu treneris un kamanu konstruktors Dainis Dukurs trasi raksturo par viltīgu, kur veiksmes atslēga meklējama divās vis sarežģītākajās virzās, kuŗas dēvē par trases atslēgām. Ja virzās izdodas „atšifrēt”, kā saka treneris, tad var gūt panākumus. Turklāt jāievēro, ka trases ledus kvalitāte nav pietiekami laba, apgaismojums ir slikts, pēc virzās veikšanas nākas iebraukt pusumsā ar ātrumu 120 km stundā.

Pirms pasaules meistarsacīkstēm Latvijas delegācija trasi pētīja ar divām videokamerām, brāļi Dukuri veica sešus treniņbraucienus. Lai gan Martins Dukurs treniņos nespēja „atšifrēt” visas Leikplesidas trases virzās un vienā braucienā pat kritienā guva savainojumu, tomēr pirmais brauciens neko neliecināja

Skeletona treneris un kamanu konstruktors Dainis Dukurs lepojas ar saviem izcilajiem dēliem – Martinu un Tomasu

par nedrošību – stabils brauciens un labākais rezultāts – 53,77 sekundes. Galvenais konkurents vācietis Frenks Rommels viņam zaudēja 0,23 sekundes. Otrā braucienā Pasaules kausa ieguvējs Martins Dukurs veica nevainojami, sasniedzot atkal labāko rezultātu un summā jau par 0,69 sekundēm apsteidzot Rommelu. Trešajā braucienā Martins Dukurs atkal sasniedza labāko laiku

un Rommelu summā apsteidza jau par 1,56 sekundēm. Pēdējā braucienā atlika noskaidrot citus godalgu īpašniekus, jo pirmo vietu sev bija „rezervējis” Martins Dukurs. Pasaules labākais skeletonists pēdējo braucienā veica pasaules čempiona cienīgi – atkal pārliecinoši labākais laiks un summā par 2,08 sekundēm apsteigts Rommels. Ceturtajā braucienā Martins bija vienīgais, kas trasi veica ātrāk par 55 sekundēm. Viņš sasniedza labāko rezultātu visos četros braucienos.

Martins Dukurs kļuva par divkārtēju pasaules čempionu. Tas ir lielisks sasniegums mazajai Latvijai. Par kaut ko līdzīgu daudz sporta lielvalstis var tikai sapņot. Pēc 2010. gada Vankuveras Olimpiskajām spēlēm, kuŗās tika izcīnīta sudraba medaļa, 27 gadus vecais Martins Dukurs ir ieguvis visus titulus skeletonā un pirmais nav bijis vienīgi četrās no 18 sacensībām.

Šajā sezonā viņš neuzvarēja tikai vienā Pasaules kausa izcīņas posmā no astoņiem – Kēnigzē trasē Vācijā. Tur pērn Martins pirmo reizi kļuva par pasaules čempionu.

Līdz šim pasaules meistarsacīkstēs skeletonā divas reizes pēc kārtas bija spējis uzvarēt vienīgi kanādietis Raiens Devenports – 1996. un 1997. gadā.

Martina Dukura brālis Tomass četru braucienā summā ierindojās dalītā piektajā vietā, uzvarētājam zaudējot 2,66 sekundes. Tāds pats rezultāts bija arī ASV skeletonistam Metjū Antuānam. No bronzas godalgas Tomasu Dukuru šķīra 0,25 sekundes.

Skeletonistu tēvam Dainim Dukuram pēc pasaules meistarsacīkstēm tomēr ir saglabājušās mieles par Tomasa piekto vietu, jo braukšanas ziņā viņš esot pelnījis vietu uz pjedestāla.

(Turpinājums 12. lpp.)

Par Latvijas un tās lauku saimniecības nākotni domājot

Nirnbergas pilsētā Vācijā katru gadu februārī notiek bioloģiski tīru produktu izstāde (*World Organic Trade Fair*). Šogad tā notika no 15. līdz 18. februārim. Izstādes lielāko daļu aizņem bioloģiskie pārtikas produkti, sākot no izejvielām, to pārstrādes bioloģiski tīros pārtikas produktos un beidzot ar bioloģiski tīru pārtikas produktu iepakojumu un to pārdošanu. Izstādē vēl demonstrē bioloģiski tīrus audumus un apģērbus, kā arī kosmētikas produktus no dabiskām izejvielām.

Izstāde ir tīklošanas un kontaktu pasākums, lai savestu kopā ražotājus, tirgotājus, kā arī attiecīgas NGO un lauksaimniecības ministriju un lobiju pārstāvjus. Nirnbergas izstāde nav kā „Zaļā nedēļa” Berlīnē, kur lauksaimniecības produkti tiek pārdoti apmeklētājiem. Nirnbergā pārtikas produktus degustē un pēc tam apspriež iespējas attiecīgo produktu pārdošanu tirgū.

Tas nozīmē, ka piedalīšanās Nirnbergas izstādē ir dārgāka nekā Berlīnē, jo stendam ir tikai izdevumi un tātad nav nekādu ieņēmumu uz vietas.

Tomēr izstādē stendi bija no daudzām pasaules valstīm. Skaidrs, visplašāk bija pārstāvētas Eiropas Savienības (ES) valstis, bet piedalījās arī uzņēmumi no Albānijas, Armēnijas, Azerbeidžānas, Gruzijas, Ukrainas un pat Krievijas. Arī uzņēmumi no Āzijas, Afrikas, Ziemeļamerikas un Dienvidamerikas. Faktiski no visas pasaules.

Katru gadu izstādē kāda valsts vai valstu apvienība ir izstādes partneres. Šogad tā bija Indija ar ļoti iespaidīgiem produktu piedāvājumiem.

No Baltijas valstīm stendi bija pārstāvēti tieši ar trīs uzņēmumiem un netieši ar vienu. Viens uzņēmums no Latvijas piedāvāja dabiskas sulas ar medus piejaukumu, kāds cits – dabisku mēslojumu, lai uzlabotu noplicinātas zemes. Vienīgi Latvija bija pārstāvēta arī kosmētikas izstādē ar „MADARAS” dabiskiem kosmētikas produktiem. Netieši bija pārstāvēta bioloģiskā kartupeļu ciete no Alojas kopējā stendā ar Somiju.

Nirnbergas izstādei kā tīklotāju un kontaktu vietai ir vēl viena nozīme un viens uzdevums: diskutēt par lauksaimniecības politiku ne tikai Eiropas Savienībā, bet arī citur pasaulē.

Svarīga ir diskusija un priekšlikumi, kā turpmāk veidot Kopīgo Lauksaimniecības Politiku (KLP) ES.

Latvijas lauksaimniecības politikai ļoti svarīgs ir šāds priekšlikums un pieprasījums:

* likvidēt pirmo pilāru KLP un visus pirmā pilāra līdzekļus nodot otram pilāram;

* tādējādi panākt, ka ES ar KLP iet prom no rūpnieciskas vai neilietderīgas jeb videi kaitīgas lauksaimniecības, bet iet uz videi draudzīgu lauku saimniecību.

Ko tas nozīmē Latvijas attīstībai lauksaimniecībā un daudzās citās nozarēs? Pēc manām do-

Latvieši Nirnbergas izstādē. No kreisās Andrejs Hansons, Aiga Kraukle, Kārlis Āboliņš

mām, ļoti daudz. Ne tikai Latvijai, bet visām Baltijas valstīm būtu intensīvi jāatbalsta šis priekšlikums. Kādēļ? Pirmais KLP pilāra galvenais aspekts ir platību maksājumi neatkarīgi no tā, kā platības tiek lauksaimnieciski izmantotas. Platību maksājumu saņem kā "divāna zemes īpašnieks", tā arī rūpnieciskās lauksaimniecības, kuŗas arvien vairāk piesārņo zemi un ūdeņus ar pesticīdiem un herbicīdiem. Arī Latvijā jau ir tādi, kuŗi savas lie-

lās platības pārbauda, lidojot ar lidmašīnām. Platību maksājumi Latvijā veicināja arī zemes pārdošanu ārzemniekiem.

Latvijai ir ES mazākie platību maksājumi, arī Igaunijā un Lietuvā tie ir tikai nedaudz vairāk. Stratēģiski pareizi būtu, ja Latvija un vispār Baltijas valstis intensīvi iestātos par to, lai likvidētu KLP pirmo pilāru un pirmā pilāra naudu lietotu tikai otram pilāram. Un naudu piešķirtu visām ES dalībvalstīm vienādi, ja tiek

izpildīti otrā pilāra noteikumi. Otrā pilāra noteikumos pamatā ir prasība, ka KLP Eiropas Savienībā ir jāveicina videi draudzīga lauku saimniecība. Otrās pilārs nepieprasa, ka lauku saimniecībai noteikti jābūt bioloģiskai. Taču stratēģiski pareizi būtu, ja Latvijā, bet labāk jau visās Baltijas valstīs, pārsvārā būtu bioloģiska lauku saimniecība. Tas saimnieciski nāktu par labu daudzām tautsaimniecības nozarēm.

Tūrisms skartu arī laukus un ne tikvien Rīgu un Jūrmalu. Zinātnei ir vēl ļoti plašs pētīšanas lauks par bioloģisku lauku saimniecību. Tur Latvija un vispār Baltijas valstis iegūtu daudzus ES līdzfinansējumus. Tas savukārt veicinātu bioloģiskas pārtikas un citu attiecīgu produktu ražošanu un pārdošanu ES un pasaulē.

Tādējādi tiktu apturēta lauku izmiršana Latvijā un veicināta lauku saimniecību atdzimšanu līdz Zilupei.

Uz Berlīnes „Zaļo nedēļu” tad atkal būtu pareizi iet ar saukli, ar kādu es Latviju tur aizvedu pirmo reizi: *Leckeres aus Lettland* (Garšīgs no Latvijas), bet uz Nirnbergu būtu jāiet ar *Green Grown in Latvia*, vai, vēl labāk, *Green Grown in the Baltics*.

Kārlis Āboliņš

Top vērienīga trimdas mākslas kolekcija

Biedrības „Pasaules latviešu mākslas savienība” (PLMS) rīkotā izstāde „Mākslinieks trimdā – latviešu bēgļu māksla 1944-1950” savu ceļu pa ASV latviešu centriem uzsāka Klinklāva galerijā Gaŗezērā. Izstādi varēja aplūkot arī Latvijas vēstniecības ASV telpās Vašingtonā, tā beidzās Pasaules lietuviešu centrā Čikāgā. Starplaikā Latvijā darbību uzsācis nodibinājums „Pasaules latviešu mākslas centrs” (PLMC), kuŗa mērķis ir sadarbībā ar Cēsu novada pašvaldību izveidot trimdas mākslas krātuvi un mūzeju. PLMC valdes locekle Lelde Kalmīte stāsta: „Daudziem mūzejiem Latvijā ir ziedoti trimdas mākslas darbi, lielākā daļa glabājas mūzeju arhīvos un reti tiek izstādīti. Toties PLMC dos publikai pastāvīgu iespēju iepazīt latviešu mākslu, kas Cēsīs saplūdis no visas pasaules.”

Atsaucība ir bijusi pat lielāka, nekā gaidīts. No Austrālijas Cēsis sasniegušas vairākas mākslinieces Lidijas Dombrovskas Larseņas dāvinātās eļļas gleznas. Savukārt no ASV saņemti 54 tautiešu dāvinātie mākslas darbi, kas papildinās pašreizējo kolekciju,

kuŗā ietilpa 106 darbi un bija pārstāvēti 98 mākslinieki. Tā apceļoja Latvijas novadu mūzejus, un jau 2011. gada janvārī tika novietota Cēsu vēstures mūzeja archīva ēkā. PLMC kolekcijai tika iekārtotas divas telpas ar jauniem plauktiem, drošības sistēmu, temperatūras kontroli, utt. ASV latviešu dibinātā un Illinojas pavalstī reģistrētā bezpeļņas organizācija PLMS sedz izdevumus par telpu izveidi un ik mēnesi samaksā komūnālos izdevumus. Pēc pašvaldības ziņām šīs telpās jau tagad ir iespējams novietot 1000-2000 mākslas darbus.

No jaunākajiem saņemtajiem darbiem jāizceļ ziedotā Niklāva Strunkes eļļas glezna „Pie jūras loga”, Ēvalda Dajevska guaša glezna, 38 Viestarta Aistara akvareļi un Veronikas Janelsiņas eļļas glezna. Kolekciju bagātinās arī Leldes Ores-Vinteres, Ojāra Šteina, Silvijas Šteinares-Jēģenas, Vitauta Šimaņa, Ilgas Rekes, Jāņa Stroda, Ilzes Arājas, Augusta Annusa, Ulza Āboliņa, Arvīda Soduma, Jāņa Kalmītes un citu mākslinieku darbi.

Pazīstamā fotografe Helena

Hofmane ziedojuši sava tēva Aleksandra Ņukša četrus darbus no Vācijas laika, savukārt Maija Meirāne ziedojuši pāragri mirušā Jūlija Jēģera darbu. Lai gūtu kopskatu par mākslas attīstību emigrācijā, jāsaplabā arī darbi, kuŗus radījuši mazāk pazīstami mākslinieki, kā, piemēram, Leo Stepe. Šo rindu autoram patīkams pārsteigums bija Vircburgā dzīvojošās Vācijas latvietes Maijas Rožkalnes ziedotā Osvalda Rožkalna glezna. Mākslinieks plašākai publikai nav zināms, lai gan glezniecību apguvis pie prof. J. Tilberga, darbojies mākslinieku apvienībā „Zaļā vārna”, bet Vācijā strādājis par scēnografu Vircburgas teātrī. PLMC valdes loceklis Juris Ubāns un Māra Ubāns ziedojuši Jāņa Gaiļa darbu „Lauztie koki” un savulaik Mīneapolē dzīvojušās mākslinieces Austras Ogules darbus. Dairas Skriblis ģimene ziedojuši Viestarta Aistara zīmētu Volfganga Dārziņa portretu un Jāņa Kalmītes eļļas gleznu „Lorupes grava”. PLMC vēl cer kolekciju papildināt ar Tones, Liberta, Tidemaņa, Milta, Staprāna, Zusterā u. c. Amerikā, Eiropā un

Austrālijā ievēribu guvušu mākslinieku darbiem.

Līdzekļi savukārt ir nepieciešami, lai uzsāktu remontdarbus iepļānotajām centra divām izstāžu zālēm un glabātavām izraudzītajās telpās Cēsu vecpilsētā. Telpu atjaunošanu organizācija ļoti cer uzsākt jau šoruden. Palīdzēsim visi kopā izveidot vietu, kur ārpus Latvijas dzīvojoši

mākslinieki un kolekcionāri varēs ziedot mākslas darbus, kuŗu nākotne tādējādi būs nodrošināta un kļūs par nenodalāmu latviešu mākslas vēstures daļu. Paldies atbalstītājiem un ziedotājiem!

Dainis Mjartāns,
nodibinājuma

Pasaules latviešu mākslas centrs
valdes loceklis

MUMS RAKSTA

Ko tas nozīmē?!

Manuprāt, Rīgas domes vēlme sūdzēt tiesā Latvijas valsti, lai piedzītu no valsts savus zaudējumus sakarā ar Latvijas Krājbankas bankrotu, ir ne tikai nepamatota, bet pat anekdotiska. Neviens taču domi nespieda izvēlēties savu brīvo līdzekļu glabāšanai nevis Valsts kasi, kur līdzekļi būtu bijuši pilnīgā drošībā, bet privātu komercbanku. Nu, būtu kaut vai sadalījuši iespējamās riskus, naudu glabājot vairākās bankās, vai arī rūpīgāk sekojuši savas izredzētās bankas finanču stāvoklim. Bet nekā! Ērtāk taču par savu neizdarību

prasīt atbildību no valsts, tas ir, no mums, visiem Latvijas nodokļu maksātājiem. Manā ieskatā patiesībā Rīgas domes zaudējumi šajā gadījumā būtu iespēju robežās jāsedz no Ušakova kunga un viņa finanču padomnieka personiskiem līdzekļiem, varbūt daļēji atbildību prasot no FKTK bijušās priekšnieces Krūmanes kundzes, kuŗa savas darbības laikā acīm redzami vairāk rūpējies par savu atalgojumu nekā par saviem pienākumiem banku uzraudzībā. Tas, ka viņa kritiskā brīdī lepnī pameta savu posteni (es gandrīz gribētu teikt: „aizmu-

ka kā žurka no grimstoša kuŗa,” bet tas jau būtu pārāk nepieklājīgi attieksmē pret dāmu!), manuprāt, neatbrīvo viņu no atbildības par savu neizdarību.

Taču domei sūdzēt tiesā valsti praktiski nozīmē uzskatīt Rīgas pilsētu (un tās domi), kas ir tikai daļa no Latvijas valsts, par augstāk stāvošu instanci nekā pati Latvijas valsts, bet visu valsti - gandrīz vai par Rīgas pilsētas (un tās domes) satelītu, un uz ko, es ceru, Ušakova kungs tomēr nepretendē.

E. V. Upelnieks

Lielbritānijā ziedojumi biedrībai „Par latviešu valodu”

Inese Auziņa-Smita
O. Avotiņš
Kurts Dīriķis
Austra un Ēmils Eglītis
Ilze Grickus
Krišs Ligers
Dzidra Purmale
Uldis Reveliņš
Pauls Vanags
J. Vidzis

Mančesteras ev. lut. draudze
DVF Birminghamas nodaļa
DVF Boltonas nodaļa
DVF Donkasteras nodaļa
DVF Konventrijas nodaļa
DVF Londonas nodaļa

DVF Notinghamas nodaļa
DVF Stokportas nodaļa
DVF Svansijas nodaļa
DVF vanadzēs
Kopā nosūtītas £ 10 000

Sirsniņš paldies tai labajai tautietei Anglijā, kuŗa ierosināja un mani finansiāli atbalstīja darboties Vidusanglijā, lai izplatītu Valodas referenduma plakātus un skrejlapas bibliotēkās, pasta nodaļās un veikalos „Straumēnu” muižas apkaimē, kā arī apkārtējās pilsētās, kur strādā simtiem latviešu.

Sarmīte J.-Ē.

Atvadoties no Māras Saulītes

Katrs cilvēks ir dzimis debesīm, bet tajās nonāk tikai tāds, kas uzņem sevī Debesis, dzīvojot uz Zemes. (Svēdenborgs)

20. februāra rītā saules stari nelabprāt pašķīra biezās sniega vālus virs Latvijas tumšzaļo egļu galotnēm, lai nestu skumju vēsti par mācītājas Māras Saulītes, gaiša, labestīga un sirdsskaidra cilvēka, došanās tālajā Aizsaulē ceļā. Kaut arī zinām, ka tuvi cilvēki neaiziet, viņi tikai vairs nav līdzās, ir tādi zaudējumai, pie kuŗiem nekad nav iespējams pierast.

Māras Saulītes mūžs bija dzīvošana saules pusē, kalpošana un nepārtraukta ziedēšana. Arī viņas trauksmainā sirds apstājās ziedēšanas laikā. Latvijā, viņas mīļajā Tēvzemē, logu rūtīs plaukst leduspuķes un koki slīgst, baltas sarmas vai sniega klāti, bet tālajā mītņes zemē Austrālijā – zied viss, kas vien rod spēku raisīt ziedus.

Vecāki savulaik meitai deva latvisku, skanīgu, stipru un svētu vārdu – Māra, bet dzīvesbiedrs Aivars Saulītis - uzvārdu, kas visprecīzāk raksturo Māras dzīves filozofiju un galveno uzdevumu - sasildīt, apgaismot, mierināt ne tikai sev tuvos, bet ikkatru, kas nokļūst viņas staru lokā.

Par Vītoli fonda draugiem Māra un Aivars Saulīši kļuva 2004. gada vasarā, un kopš tā laika ir paveikts liels darbs Latvijas jauniešu izglītošanā. Māra un viņas dzīvesbiedrs Aivars Saulītis, DV Melburnas nodaļas valdes priekšsēdis, allaž augstu vērtējuši izglītības un gara gaismas lomu gan atsevišķa cilvēka, gan visas tautas dzīvē, tāpēc Māras lēmums pagājušā gada jūlijā dibināt savas mātes Bertas Elizas Pilskalnes (dzim. Bērziņa) piemiņas stipendiju, kas tiktu novēlēta kādam Rūjienas novada jauniešim, bija kārtējais apliecinājums pārliecībai par savas Tēvzemes jauniešu spēku un varēšanu.

Vai Māra tobrīd jau zināja par postošo slimību, bet tuvie cilvēki, kā allaž, tika pasaudzēti - no viņas staroja tik ierastais miers un labestība. Kad atvadoties Māra deva savu mācītājas un Dieva svētību fondam un tā darbiem, viņas smaids bija tikpat silts kā allaž un prieks par paveikto īsts un neviltots. Iespējams, Māra noprata, ka viņas un mīļās māmulītes ceļi drīz aizvīsies vienuviet, bet drīzāk šķiet, ka viņa gluži vienkārši bija laimīga - kā neskaitāmās reizes savā mūžā, kad bija izdevība palīdzēt cilvēkiem.

Māra Saulīte visu mūžu atbalstījusi, stiprinājusi, ar Dieva vārdu svētījusi, bijusi klāt tautiešu vissvarīgākajos brīžos - gan kristībās, gan kāzās, gan dzīves visgrūtākajos mirkļos. Ik gadu Māra apciemoja Tēvzemi, un tik daudzas latviešu dvēseles, Māras aprūpētas, atrada ceļu uz Mājām.

Dievs Māru Saulīti bija bagā-

tīgi apdāvinājis – Viņš ļāva tai būt sev tik tuvu, cik vien šīs zemes cilvēkam iespējams, un sniedza iespēju saņemt tik ļoti daudz mīlestības visa mūža garumā, ļaujot to vadīt kopā ar bezgala uzticamu un mīlestības pilnu cilvēku - dzīvesbiedru Aivaru Saulīti.

Mums ikvienam blakus tik ļoti ir vajadzīgi šie cilvēki - sirdsgudrie, labestīgie, saulei līdzīgie. Arī Dievam. Tāpēc bieži Viņš paņem tos – pašus labākos, jo ir teikts: „Ko acs nav redzējusi un kas neviens cilvēka sirdī nav nācis, to Dievs ir sagatavojis tiem, kas Viņu mīl...” (1.Kor.2:9)

Māras Saulītes nodzīvotais mūžs ir līdzējis turpināties cilvēku ticībai labajam. Lai dvēseļi gūst mieru, bet mūžības ceļā līdzī dodas mūsu mīlestība un pateicība...

Vītoli fonda vārdā

Vita Diķe

J. Kukainis ar I. Čaklo pārrunā Austrālijas un Brazīlijas iekļaušanu to valstu lokā, ar kurām iespējama dubultpavalstniecība

Pasaules brīvo latviešu apvienības (PBLA) jaunievēlētais valdes priekšsēdis Jānis Kukainis 23. februārī Saeimā tikās ar Saeimas Pilsonības likuma grozījumu apakškomisijas vadītāju Ingmāru Čaklo (*Vienotība*), lai pārrunātu Pilsonības likuma grozījumu tālāko virzību uz otro lasījumu Saeimā. Kā zināms, pašlaik Saeima sagatavo otram lasījumam grozījumus Pilsonības likumā, kas Latvijas pavalstniekiem atkal pieļautu dubultpavalstniecības statusu ar vairākām citām valstīm. Jāni Kukaini īpaši interesēja to Latvijas pavalstnieku – jaunizbraucēju statuss, kurš dodas uz Austrāliju, un Brazīlijas latviešu nākotnes pavalstniecības statuss. Ingmārs Čaklais mutvārdiem puda vislielāko iespējamo atbalstu dubultpavalstniecības statusa atjaunošanai tiem latviešu izceļotājiem, kurš dodas uz Austrāliju

un Brazīliju, jo abās šajās valstīs tradicionāli un ilggadēji bijusi spēcīga latviešu kopiena.

Jānis Kukainis 15. februārī tikās arī ar ārlietu ministru Edgaru Rinkeviču (ZRP), lai apspriestu diasporas un ārlietu dienesta pašreizējo un turpmāko sadarbību. Tikšanās ievadā Jānis Kukainis uzsvēra labo sadarbību, kas diasporas organizācijām un biedrībām izveidojusies ar Ārlietu ministriju un tās vēstniecību tiklu pasaulē, īpaši minot sekmīgo portatīvās pasu stacijas darbību 2011. gada vasarā ASV. Ārlietu ministrs Edgars Rinkevičs uzsvēra, ka Latvijas valsts pamatrūpes, runājot par diasporu, būs par tiem Latvijas pavalstniekiem ārzemēs, kurš izceļojuši beidzamajā laikā, un par to, kā saglabāt viņu saikni ar Latvijas valsti. Ārlietu ministrs arī apliecināja, ka Latvijas vēstniecībās Lielbritānijā un

No kreisās: Jānis Kukainis un Ingmārs Čaklais

Irījā, kur ir visvairāk jaunizbraucēju, nepieciešams palielināt konsulāro darbinieku skaitu.

Savukārt, 16. februārī tiekoties ar kultūras ministri Žanetu Jaunzemi-Grendi (*VL-TB/LNNK*), Jānis Kukainis pārrunāja tos diasporas mērķus, kas definēti Kultūras ministrijas izstrādātajās “Nacionālās identitātes un sabiedrības integrācijas politikas pamatnostādnes (2012–2018)”, un iespējas šo mērķu drīzākai īstenošanai. Kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende tikšanās gaitā arī bilda, ka viņa apmeklēs XIII Vispārējos Latviešu Dziesmu svētkus ASV, Milvokos, 2012. gada vasarā, un solīja meklēt atbalstu no Latvijas valsts puses dziesmu svētku sarīkošanai ārzemēs nākotnē.

Informāciju sakopojis
Jānis Andersons, PBLA pārstāvība
5 lpp. lasiet interviju ar
Jāni Kukaini

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents par „karsto” datumu – 16. martu
LNT raidījumā 900 sekundes Valsts prezidents Andris Bērziņš runāja par „karsto” datumu Latvijas politikā, leģionāru atceres dienu – 16. martu. Sabiedrībai būtu jāskaidro, kas ir 16. marta leģionāru piemiņas sarīkojumi. Liegt šo datumu atcerēties nav pamata. Ārvalstis ir atzinušas, ka latviešu leģionāri nav kara noziedznieki, rehabilitēt šos cilvēkus savulaik bija nolēmusi arī PSRS Augstākā padome. Tāpēc “uzskatīt šos cilvēkus par noziedzniekiem – tas ir ārpus saprāta robežām”, intervijā sacīja Andris Bērziņš.

Valsts prezidents uzsvēra, ka Latvijā Otrā pasaules kara leģionāru ir apmēram tikai 500 un viņi ir sirmā vecumā. Tāpēc domāt, ka šie cilvēki rada kādu apdraudējumu, ir absurdi. “Tā ir tik negodīga spēle, tas ir lielāks absurds nekā referendums. Šobrīd ap leģionāru notiekošais ir absurds, un tā tiek pazemota mūsu valsts,” sacīja prezidents. Viņš atgādināja, ka šogad paiet 50 gadi, kopš šī atceres diena ir iedibināta. Prezidenta ieskatā atbildīgie dienesti spēš nodrošināt kārtību 16. marta sarīkojumos.

Reiniks par 16. martu

Pēc tikšanās ar Valsts prezidentu Andri Bērziņu Drošības policijas priekšnieks Jānis Reiniks sacīja, ka šogad gaidāms “ļoti īpašs” 16. marts un risks sabiedriskajai drošībai un kārtībai ir augsts. Tāpēc būs jāstrādā pastiprinātā režīmā. 16. martā pieņemti pieci konfrontējoši gājieni, kā arī piketi un sapulces, kas visi plānoti no rīta līdz pusdienlaikam. Drošības policija izvērtēs pasākumu risku un par savu viedokli informēs Rīgas domi, kurai būs jālemj par pasākumu norisi. Šogad 16. martā Rīgu varētu apmeklēt ap 30 līdz 40 dažāda veida “radikālu un ekstrēmistu” no ārzemēm – Igaunijas, Lietuvas, Ukrainas, Vācijas un Krievijas. Pastiprinātā režīmā

strādās robežsardze, un Drošības policija arī veido tā dēvēto melno sarakstu.

Valdības kurss uz saliedētību

Ministru prezidents Valdis Dombrovskis uzdevis visām ministrijām, kā arī Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojam (KNAB), Valsts kancelejai un Sabiedrības integrācijas fondam divu nedēļu laikā sagatavot konkrētus priekšlikumus, lai veicinātu sabiedrības saliedētību. Priekšlikumiem jāsaistās gan ar iespējām apgūt latviešu valodu, gan saistot valodas apguvi ar praktiskiem piemēriem, gan veidojot pilsoniskās izglītības programmu, kurā tiktu apgūti Latvijas valsts pamati un kultūra. Jāveido arī saikne ar Latviju atstājušiem iedzīvotājiem, un ministrijām jāizvērtē stingrāka kontrole pār pirmsreferenduma kampaņu rīkošanu un financēšanu.

Grozījumi Satversmē par krievu valodu nav pieņemti

Centrālā vēlēšanu komisija (CVK) 23. februārī apstiprināja, ka likumprojekts “Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē”, kas paredz krievu valodu noteikt par otru valsts valodu Latvijā, tautas nobalsošanā nav pieņemts. Saskaņā ar CVK sakopotajiem tautas nobalsošanas rezultātiem PAR Satversmes grozījumu pieņemšanu ir nobalsojuši 273 347 jeb 24,88% referendumā dalībnieku, bet PRET grozījumu pieņemšanu bijuši 821 722 jeb 74,8% vēlētāju, kas piedalījās tautas nobalsošanā.

Tautas nobalsošanā balsotāju sarakstos bija ierakstīts 1 098 921 vēlētājs, nobalsošanā tika saņemtas 1 098 593 derīgas balsošanas zīmes. No visām derīgajām zīmēm 3524 jeb 0,32 procenti balsošanas zīmju tika atzītas par nederīgām, jo vēlētāji tajās bija atzīmējuši vai nu abas atbildes PAR un PRET, vai nevienu no atbildēm.

Kopumā no balsstiesīgajiem PAR nobalsoja 17,69%, bet PRET

bija 53,19% balsstiesīgo. Ar nederīgām balsošanas zīmēm nobalsoja 0,23% balsstiesīgo. Lai likumprojekts būtu atbalstīts, PAR to bija jānobalso vismaz 50% balsstiesīgo.

The Economist par referendumu

Latvijas referendumu organizētājiem izdevies sasniegt savu mērķi – šķēlēt Latvijas sabiedrību un uzjundīt senas nevienprātības par vēsturi, raksta *The Economist* Austrumeiropas apskatnieks Edvards Lūkass.

„Neviens negaidīja, ka referendums par krievu valodas statusa atzīšanu Latvijā būs veiksmīgs, (...) taču, ja organizētāju mērķis bija polarizēt Latvijas sabiedrību, tad viņi referendumu iznākumu var uzskatīt par panākumiem. Tas uzjundījis ilggadējās nevienprātības par vēsturi: vai Latviju 1940. gadā Padomju Savienība okupējusi vai anektējusi, vai tikai pievienojusi un ar kādu leģitimitātes pakāpi? Vai tā laika krievu migranti ir okupanti? Vai Latvija, kas pasaules kartē atgriezās 1991. gadā, ir bijusi ļoti dāsna, ļaujot viņiem palīkt, vai nicināmi skopa, automātiski nepiešķirot viņiem pavalstniecību,” raksta Lūkass.

„Reālītātē Latvijā ir divvalodīga sabiedrība ar dažām neveiklām asimetrijām,” norāda Lūkass. „Gandrīz visi latvieši kaut mazliet prot krievu valodu, kaut arī viņi nevēlas krieviski runāt. Daļa krievu labprāt ir pieņēmuši Latvijas pavalstniecību. Citi prot abas valodas, bet atsakās pieteikties uz pavalstniecību; citi kareivīgi atsakās runāt latviski, kaut arī kopš neatkarības atgūšanas pagājuši 22 gadi.”

Ušakova un Lindermana plāni

Rīgas pilsētas galvas Nila Ušakova un referendumu iniciatora nacionālboļševika Vladimira Lindermana ieskatā referendums skaidri iezīmējis krievvalodīgo problēmu Latvijā. Viņi aicina būt labvēlīgākiem pret ie-

dzīvotājiem Latgalē un Rīgā, nosakot krievu valodai īpašu statusu, atļaujot tās oficiālu lietošanu pašvaldību iestādēs. *Saskaņas centra* politiku vēlmju sarakstā ir arī pareizticīgo Ziemsvētku noteikšana par valsts svētkiem, ļaut nepavalstniekiem balsot pašvaldību vēlēšanās. Jau sāktā parakstu vākšana par pavalstniecības nulles variantu. Ja netiks izpildītas SC konkrētās prasības nepavalstnieku atbalstam, tiek draudēts ar referendumu par Saeimas atļaušanu.

Daugavpils pilsētas galva Žanna Kulakova intervijā žurnālam *Ir* atzina, ka referendumā balsojusi par latviešu valodu kā vienīgo valsts valodu. Referenduma rezultāti liecinot, ka Saeimai būtu jālemj par reģionālās valodas piešķiršanu krievu valodai.

Aicinās noteikt reģionālās valodas statusu

Daugavpils domes priekšsēde Žanna Kulakova (Attīstības partija) paziņojusi, ka vadītāji Latgales pašvaldībās, kurās ir augsts krieviski runājošo iedzīvotāju īpatsvars, rakstīs vēstuli Saeimas deputātiem, Ministru prezidentam un Valsts prezidentam, aicinot lemt par reģionālās valodas statusa piešķiršanu krievu valodai. Vēstules autori aicinās arī piešķirt finansējumu bezmaksas latviešu valodas kursiem, lai ļautu iedzīvotājiem uzlabot savas valsts valodas zināšanas, ierobežot sodus par valsts valodas neprasmi, noteikt pareizticīgo Ziemsvētkus par brīvdienu, kā arī vienkāršot pavalstniecības piešķiršanu jaundzimušajiem Latvijā iedzīvotājiem.

Urbanovičam atsaka pielaidi valsts noslēpumam

Ģenerālprokurors Ēriks Kalnmeiers atstājis negrozītu Satversmes aizsardzības biroja lēmumu, ar kurš apvienības *Saskaņas centrs* (SC) līderim Jānim Urbanovičam atteikts saņemt pielaidi valsts noslēpumam. Ģenerālpro-

kurora lēmums ir galīgs un nav pārsūdzams, līdz ar to Urbanovičam pielaidi valsts noslēpumam nesaņems.

Iepriekš Satversmes aizsardzības birojs (SAB) bija liedzis Urbanovičam atļauju darbam ar valsts noslēpumu. Šo lēmumu Urbanovičs pārsūdzēja ģenerālprokuroram.

Krievu kopienas aktivitātes

Intervijā *Neatkarīgajai Rīta Avīzei* ekonomikas doktors, Eiropas pētījumu institūta prezidents, biedrības *Dzimtā valoda* pārstāvis Aleksandrs Gaponenko stāsta, ka tuvākajā laikā tiks uzsākta sagatavošanās valodas referendumam Latvijas nepavalstniekiem.

Lindermana „cīņubiedrs” Aleksandrs Gaponenko noliedz, ka referenduma uzdevums bijis krievu kopienas etniskā mobilizācija. Viņa ieskatā valdošā elite nerēķinās ar nepavalstniekiem, bet ar nepārstāvēto parlamentā ievēlētajiem deputātiem nāksies rēķināties. Referendumā par valsts valodas statusa piešķiršanu krievu valodai nobalsojušajiem 270 000 Latvijas pavalstniekiem jāpieskaita 320 000 cilvēku, kuriem ir pazemojošais nepavalstnieku statuss. Tie ir apmēram 15% Latvijas iedzīvotāju. Kopā iznākot ap 40% Latvijas iedzīvotāju. Tieši tik daudz, cik pēdējās tautas skaitīšanas laikā nosaukuši krievu valodu par savu dzimto valodu.

Atbalsta Lāčplēša dienas noteikšanu par brīvdienu

Nacionālā apvienība *Visu Latvījai/Tēvzemei un Brīvībai/LNNK* (VL/TB/LNNK) ierosinājusi noteikt par brīvdienu Lāčplēša dienu – 11. novembri. Aptaujātie politisko spēku pārstāvji atzīst, ka ideju varētu atbalstīt gan *Zaļo* un *Sarkanie* savienības (ZZS), gan *Saskaņas centra* (SC) frakcija. Savukārt drīzāk negatīvu vai piesardzīgu viedokli pauž *Vienotība*, *Zatlera* reformu partija (ZRP) un neatkarīgo deputātu grupa.

Ziņas sakopojis P. Karlsons

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Trešā zvaigzne blāvāka

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Latgale ir Latvijas rūpju bērns, Latgale ir, kā tagad mēdz teikt, problēmatiska, īpaši ja nem vērā, ka 18. februāri tur par otras valsts valodas statusa piešķiršanu krievu valodai nobalsoja 55,57%, bet pret - 44,02%.

Man jau vispār nebūtu ko piebilst Janīnas Kūrsītes-Pakules aperējumam *Latgaliņa rētas*, kur rūpīgi un iejutīgi aplūkota situācija šajā kultūrvēsturiskajā novadā - Latvijas Trešajā Zvaigznē. Bet man tomēr gribētos dalīties pārdomās par šo diemžēl blāvāko zvaigzni.

Man var nepiekrīst, ja teikšu, ka Latgale samērojama ar pārējo Latviju apmēram tāpat kā Slovākija ar Čehiju, ja ievērojam, kurš kurū vēstures gaitā apstēdzis attīstību; te zināma loma ir arī tam, kurai svešai varai nācās pakļauties un kādas konfesijas ietekmē notiek

garīgā dzīve. Tā dēvētā Luterlatvija (Vidzeme un Kurzeme), kā arī pārsvarā protestantiskā Čehija saimnieciskā ziņā attīstījās straujāk nekā katoliskā Latgale un Slovākija.

Ir vēl kāda paralele: latgaļu valoda no latviešu literārās valodas atšķiras ļoti maz, un tas pats sakāms par abu bijušās Čehoslovākijas pamattautu valodām.

Latgales latviešiem gan stipri laimējās vienā ziņā: ja šis novads nebūtu 200 gadus bijis Polijas lielvalsts sastāvā kā *Inflanty*, kā viduslaiku Livonijas atluznis, tās iekļaušana Vitebskas guberņas sastāvā 1772. gadā beigtos ar pilnīgu pārkrievošanu, un Staļins būtu varējis atraut Latgali no Latvijas bez grūtībām, vienā rāvienā. **Vēsturiskais 1917. gada Rēzeknes kongresa lēmums - Latgale ir Latvijas sastāvdaļa un pievienojas tai - kļuva iespējams tikai tāpēc, ka šim novadam nebija nekā kopīga ar pārējiem - pa-**

reizticīgajiem Vitebskas guberņas apriņķiem. (Izcēlums mūsu - red.)

Nu jau tālajā 1979. gadā mana necilā persona "dabūja ciest" no avīzes *Latgolas Bolss* un žurnāla *Dzeīve*, kurū redakcija atradās Denverā, ASV Kolorado pavalstī.

I. Blaževičs un priesteris S. Skutāns bija sašutuši par manu rakstu *Polija, Lietuva, Latgale - kādreiz un patlaban*, kas parādījās avīzē *Laiks*. Tur cita starpā rakstīju, ka "tagad latgaliešu Rīgā, Vidzemē, Zemgalē un Kurzemē ir vairāk nekā pašā Latgalē" (kur saplūduši migranti no Krievijas). Tas vēl nebūtu nekā, bet manus kritiķus visvairāk tracināja uz iepriekšējo konstatāciju balstītais pieņēmums: ja pāvests Jānis Pāvils II dotos ceļojumā uz Latgali, apstāties Aglonā, Daugavpilī, Rēzeknē, Ludzā un Balvos, tad nekādi lieli pūļi viņu neapsveiktu. Tagad, protams, man jāatzīst, ka esmu maldījies, un pāvesta vizīte 1993. gadā šo manu pieņēmumu apgā-

za. Mans grēks - saku to bez ironijas - šķīta tik liels, ka nelidzēja arī mans tai pašā rakstā paustais aicinājums - "dzimtenē - trimdā vākt un glabāt latgaliešu grāmatas, vākt un pētīt dokumentus par Latgales vēsturi".

Galū galā aicinu to darīt arī tagad, 2012. gadā. Un ar patīku atceros, ka Brežņeva valdīšanas laikā manās rokās nokļuva bibliogrāfisks retums - *Robinzons Kruzo* latgaliešu valodā, no latviešu valodas (!) tulkojis Lōcis un izdevis apgāds *Prometejs* Maskavā. Tas pats apgāds, kurā darbiniekus 1938. gadā nošāva Butovas poligonā... Šo grāmatu uzdāvināju kādai Latgales entuziastei; viņas uzvārds, ja nermalods, bija Sondore.

Un te nu jātgriežas pie mūsdienīgu latgaliešu identitātes jautājuma, ko ļaunprātīgi izmanto krievvalodīgie Latvijas nelabvēļi, kuri raksturo latgaliešus kā Latvijas *trešo nāciju*. Tad pārējie latvieši neglābjami kļūtu par mazākumtautību jeb minoritāti. Šī velnišķīgā demagoģija ir jānoraida. Vienlaikus, manuprāt, vajadzētu visnotaļ veicināt latgaliešu reģio-

nālo savdabību, jo tā ir ārtava Latvijas pamattautas krāšņumā, ne tikai tūrisma stimulēšanas ziņā, bet arī tālab, lai visi latvieši lepotos ar sava, kā tagad mēdz teikt, etnosa daudzveidību.

Neesmu tautsaimnieks, bet saprotu: ja Latgalē netiks radītas jaunas darba vietas, tad rūgtums un nemiers, kas izpaudās nekrievu balsīs, kurās Latgalē tika nodotas "par krievu valodu", patiešām apdraudēs stabilitāti šajā pierobežas joslā.

Nobeigumā - daži vārdi par Daugavpili, kur par krievu valodu otras valsts valodas statusā nobalsoja 85,18 procenti. Ir zināms, ka "Dvinskā runā krieviski", bet nevajadzētu pieļaut, lai Vienības nams, kam pamatus licis Kārlis Ulmanis, joprojām būtu vientuļa latvietības bāka. Šķiet, taisnība ir tiem, kuri veicina šīs pilsētas lokālpatriotismu, uzsverot, ka Dvinskai/Dinaburgai/Daugavpilij ir savs īpatnējs šarms, ka tās cietoksnis ir ierakstāms UNESCO sarakstā, ka Marka Rotko centrs ir Rietumu kultūras šķautne. Lai veicas!

Franks Gordons

Mēs nerimsimies

Nu jau kāds laiciņš pagājis kopš tautas nobalsojuma (referenduma) par valsts valodas jautājumiem, un pamazām izkristalizējās tas, ko referendumā zaudējuši puse plāno darīt turpmāk.

Pagājušajā nedēļā kādā Latvijas laikrakstā bija plaša intervija ar Aleksandru Gaponenko - ekonomikas zinātnu doktoru un vienu no galvenajiem referenduma rīkotājiem un atbalstītājiem. Šī komentāra virsrakstā ir vārdi, ko puda Gaponenko. Nerimsies tie, kurū galvenais mērķis Latvijā ir pārstāvēt tā dēvēto krievvalodīgo intereses.

A. Gaponenko paredz tuvākajā laikā veidot „Nepārstāvēto parlamentu”, kas būtu Latvijas nepavalstniekiem domāts „parlaments”. Pēc intervijas nekļuva skaidrs, ko īsti šāds veidojums darītu, bet minēt taču varam - tur būtu bezgalīga vaimanāšana un bāršanās par visu, kas Latvijas nepavalstniekiem dzīvē nav tikams. Droši vien arī pastāvīgā ņerkstēšana par to, ka cilvēkam, lai kļūtu par pilntiesīgu pavalstnieku, ir jāiemācās latviešu valoda. Ja grib, lai rīko šādu iestādi, tāpēc jau nav teikts, ka tai kāds īpaši pievērsīs uzmanību. Nepavalstnieki paši vien ir vainīgi par to, ka viņi ir nepavalstnieki. „Nepārstāvēto parlamentu” būtu tāda pati nevalsts organizācija kā visas pārējās, ne nozīmīgāka, ne mazāk nozīmīga par citām.

Taču ir citi jautājumi, par kuriem runāja Gaponenko un kuri ir būtiskāki. Pavalstniecību visiem pēc kārtas un bez jebkādiem kritērijiem - tas ir vēl viens mērķis. Ja tas izdotos, protams, nekāds „Nepārstāvēto parlamentu” nebūtu vajadzīgs, taču cilvēks acīmredzot domā vispusīgi. Kā zināms, pavalstniecības tā sauktais

nulles variants ir jautājums, par kuriem patlaban tiek vākti paraksti, lai, iespējams, forsētu vēl vienu tautas nobalsošanu. Diez vai izdosies pat savākt nepieciešamo parakstu skaitu, bet te nu parādās šis „mēs nerimsimies” elements.

Gaponenko intervijā tomēr vēl būtiskāks ir kas cits, proti, - tie, kurū referendumā zaudēja, visnotaļ aktīvi nu ķeras pie meliem par to, kā tad īsti Latvijas ļaudis balsojuši. Gaponenko un viņam līdzīgie nepārtraukti apgalvo, ka par krievu valodas oficiālo statusu mūsu valstī esot veseli 40 procenti iedzīvotāju. Kā šie gudrinieki iegūst šo skaitli? Vispirms viņi apgalvo: tāpēc, ka nobalsošanā gandrīz 25% vēlētāju balsojuši par krievu valodu, tāpat ceturtdaļa Latvijas iedzīvotāju ir par to. Kā 25% vēlētāju un 25% visu valsts iedzīvotāju nebūt nav viens un tas pats (jo gandrīz 30% balsstiesīgo referendumā vispār nepiedalījās), tas šos meļus neinteresē. Savukārt pie šiem it kā 25 procentiem viņi vēl pieskaita visus nepavalstniekus, un tad nu sanāk 40 procentu visu valsts iedzīvotāju. Grūti noticēt, ka visi Latvijas nepavalstnieki ir tik nelojāli, lai atbalstītu krievu valodas pārākuma tiesības mūsu valstī, bet tāds nu tas apgalvojums ir. Diemžēl mūsu valstī politiskā kultūra jau krietnu laiku ir bijusi visnotaļ attālās attiecībās ar patiesību, tā ka īpaši pārsteigtiem mums nevajadzētu būt.

Savukārt *Saskaņas centrs* (SC), kam pēc referenduma nākas krietni laizīt bruces, jo visi tā apgalvojumi, ka balsojums patiesībā bijis par visu ko, tikai ne par valodu, arī, izrādās, ir visnotaļ baltiem diegiem šūti, - nu ir ķēries pie pamatīga populisma, proti, pie jautājuma par pensijām. Precīzāk sakot, SC skarbi iebilst pret plāniem pakāpeniski paaugstināt pensionēšanās vecumu Latvijā, bet, ja valdība un Saeima šos plā-

nus apstiprinās, SC sola vākt parakstus referenduma forsēšanai. Te gan jāatceras, ka līdzīga veida referendums notika 2008. gadā un izgāzās ar lielu blikšķi, jo trūka kvorumā, taču populisms tik un tā šit ļoti augstu vilni. Kuram gan negribas atpūtā doties āgrāk, nevis vēlāk? Bet, ja tas nozīmē lielas problēmas valsts sociālajam budžetam, kāda man tur daļa? Lai par to domā citi! Protams, par atbildīgu attieksmi to grūti nosaukt.

Patiesībā *Saskaņas centram* padomā ir kas cits, proti, - varbūt sākt aģitāciju, ka arī pašreizējā Saeima nekam neder, tā būtu padzenama un jāriko jaunas vēlēšanas. Nav nekādu šaubu, ka *saskaņniešiem* joprojām drausmīgi kremt apziņa, ka, pagājušā gada vēlēšanās ieguvuši vislielāko balsu skaitu, viņi tik un tā palika aiz borta, kad tika veidota valdības koalīcija. Taču referendumā par valodu, var teikt, parādījās brīdinājums, ka SC elektorāts vai potenciālais elektorāts nav lielāks, kā bijis. Nav un vēleir nav. Jaunu vēlēšanu forsēšana, ļoti iespējams, *Saskaņas centram* varētu nozīmēt iešanu pašam sev kājā. Piedevām pilnīgi *falšs* ir SC apgalvojums, ka tas pārstāv visus Latvijas tā dēvētos krievvalodīgos. Tā nebūt nav patiesība. Piemēram, daudz piesauktajā jautājumā par to, ka visā atjaunotās Latvijas vēsturē Ministru kabinetā bijuši iekļauti tikai trīs krievu tautības cilvēki, netiek ievērotas divas patiesības. Pirmkārt, redzamākais no viņiem nebūt nenāca no kreisajām partijām, tas bija Vladimirs Makarovs, un Ministru kabinetā viņš pārstāvēja *Tēvzemei un Brīvībai/LNNK*. Otrkārt, krievi ir visnotaļ plaši pārstāvēti citos politiskās līmeņos, tostarp Saeimā, ļoti daudzās pašvaldībās u.tml. Ja krievu cilvēki par visu vari vēlas būt Ministru kabinetā, tad viņiem atliek pievienoties kādai no par-

tijām, kurām ir reālas izredzes iekļūt valdības koalīcijā (resp., ne jau *Saskaņas centram*), - un uz priekšu! Vajag tik gribēšanu un, protams, arī varēšanu.

Kas tikmēr notiek jautājuma otrā pusē? Latviešu partijās reakcija uz referendumu bijusi visnotaļ kusla. Tieks murmināts, ka varētu jau pariezticīgo Ziemsvētkiem piešķirt valsts svētku statusu. Kāpēc ne, jo neba jau visi pariezticīgie ir nelatvieši? Taču pēc šīs domas secināma cita - krietni savdabīgāka doma, proti, vajag ļaut katram cilvēkam Latvijā izvēlēties sev vienu svētku dienu, ko viņš var svinēt pats un uz darbu neiet. Uzņēmējdarbībā, jādomā, tas radītu krietnu chaosu, bet tāda nu tā doma ir.

Sabiedrisko pētījumu centrs *Providus* savukārt portālā *Mūsu valsts.lv* pāris nedēļas aicināja ļaudis nakt klājā ar priekšlikumiem, kā veidot saliedētāku sabiedrību. Reakcija bija visnotaļ aktīva, cilvēki ieteica rīkot latviešu valodas mācības tiem, kuri valodu neprot, veidot kopīgu kultūras un informācijas telpu, jo patlaban latvieši patērē vienus, bet *krievvalodīgie* - lielākoties pavisam citus resursus, mācīt cilvēkus nešķirot citus pēc tautības u.tml. Daži ieteikumi bija visnotaļ amorfi: „Mācīt saudzīgu attieksmi pret pasauli.” Citi nāca no tādu cilvēku kā Gaponenko dziesmu grāmatas - pavalstniecību jebkuram nepavalstniekam, kurš 1991. gada janvārī piedalījies barikādēs, tiesības nepavalstniekiem balsot pašvaldību vēlēšanās u.tml. *Providus* ieteica 10 populārākos priekšlikumus apspriest pēc nejaušības principa izvēlētiem 50 cilvēkiem. Doma bija tāda, ka kopā sanāks gan pavalstnieki un nepavalstnieki, gan vīrieši un sievietes, gan latvieši un nelatvieši utt. Pagaidām man nav zināms, ko šie ļaudis sarunājuši, taču ļoti pozitīvi vērtējams ir fakts, ka vismaz kāds viņus visus ir savedis kopā.

Centrālais jautājums tomēr te ir

cits, nesaskaņa starp latviešiem un nelatviešiem lielākoties rodama politikā, piemēram, domājot par bēdīgi slaveno 16. martu un 9. maiju. Ikdienas dzīvē problēmu ir daudz mazāk, dažādu tautību cilvēki precas, dzīvo kopā, strādā kopā u.tml. Atšķirība ir kultūras un informācijas telpā, tur patērēti ir atšķirīgi. Un tas savukārt gan rada problēmu, gan arī sniedz iespējamu risinājumu. Nelojālam krievam Latvijā nav absolūti ne mazākās vajadzības kaut kur integrēties, jo Krievijas kultūras un informācijas (vai „informācijas”) vilnis ir milzīgs, un vismaz Latvijas lielākajās pilsētās joprojām mierīgi var dzīvot, nevienu vārdu latviešu valodā aizvien vēl neprotot. Taču arī te ir risinājums. Iespējas ir dažnedažādas. Kāpēc, piemēram, nelatviešu kultūras grupas nevarētu piedalīties Dziesmu svētkos, gan kopkoncertā, gan ar savu programmu. Latvieši un nelatvieši var sadarboties nevalsts organizācijās, skolās un daudz kur citur. Un, galvenais, pēc tam viņi var citiem pastāstīt, ka ir raduši kopīgas intereses un sadarbosies arī nākotnē. Šādu piemēru netrūkst jau tagad.

Zinu, trimdā joprojām dzīvo cilvēki, kas sapņo par pilnīgi latvisku Latviju, bet pilnīgi latviskas Latvijas nav bijis nekad, nav tagad un nekad nebūs nākamībā. Latvija nekad nav bijusi Dienvidslāvija, te asinis nelīst, bumbas nesprāgst un snaipeņi nedarbojas. Paldies Dievam par to. Un tomēr ir vērts padomāt, kāpēc vēl 20 gadu pēc valsts neatkarības atjaunošanas mums jādebatē par valodas un pavalstniecības jautājumiem. Manuprāt, tas ir galvenokārt tāpēc, ka šie jautājumi politikāņiem ļauj nedomāt par daudz svarīgākam problēmām. Toties svarīgi šie jautājumi ir tiem Latvijas iedzīvotājiem, kuriem ar citu tautību cilvēkiem nav nekādu grūtību, un to vajag tā arī pateikt. Tikai tagad skaļāk, lai to var dzirdēt.

Kārlis Streips

„Atslēgas vārds” – sadarbība

Ar PBLA valdes priekšsēdi Jāni Kukaini sarunājās Ligita Kovtuna

Mūsu saruna notiek pēc tam, kad oficiāli ir paziņoti referendumā par latviešu valodu kā vienīgo valsts valodu iegūtie rezultāti. Jūsu viedoklis?

Pirmkārt, manā ieskatā šim jautājumam nevajadzēja nonākt tik tālu. Un manā ieskatā savus pienākumus nebija izpildījusi Saeima un politiskās institūcijas. Otrkārt, esmu gandarīts par rezultātu. Man ir ar ko salīdzināt – savulaik pats darbojos 5. Saeimas vēlēšanu iecirknī Detroitā un atminos balsotāju aktivitāti – toreiz nobalsoja vairāk nekā 18 tūkstoši ārzemēs mītošo tautiešu. Līdzīgs rezultāts – ap 14 tūkstoši – bija 11. Saeimas vēlēšanās, bet šai referendumā nobalsoja jau nepilni 40 tūkstoši. Latvijā tiešām bija daudz izdarīts, lai panāktu iespējami lielu līdzdalību.

Latvijā ierados nedēļu pirms referenduma un atklāju, ka PBLA vairs nav nepieciešams ieguldīt līdzekļus reklāmām radio un TV – viss notika, par gaidāmo tautas nobalsošanu tika runāts pietiekami daudz. Taču PBLA sadarbībā ar Amerikas latviešu apvienību (ALA) un Daugavas Vanagiem ASV dienu pirms referenduma ievietoja reklāmas ar aicinājumu balsot PRET gan laikraksta *Diena* 1. lappusē, gan laikraksta *Latvian Times* 1. lappusē, gan arī *Jelgavas Vēstnesi*. Un tomēr – vai tiešām vajadzēja tērēt tik ļoti skopo Latvijas budžeta naudu, lai šis referendums notiktu?

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā bija publicēta intervija ar Krievijas disidentu, cilvēktiesību aizstāvi Valeriju Novodvorsku, kuŗa bez aplinkiem pateica – tas ir Krievijas specdienestu darbs.

Latvijas drošības iestādes noteikti zina vairāk un uz to reaģēs. Katrā ziņā vēlos pateikt – latvieši nav naida kūrēji. Jā, Rīgā pārlieku daudz dzird runājam krieviski. Taču man acimredzot ir laimējies, jo savu biežo, ļoti biežo Latvijas apmeklējumu laikā nekad neesmu saskāries ar nopietnām domstarpībām valodas pēc. Jā, kurpnieks, kam devu salabot savus zābakus, neprata latviski, bet viņš pieaicināja cilvēku, kas varēja iztulkot, ko es saku. Tas, protams, sadzīves līmenī. Taču valstiskā līmenī nedrīkst būt tā, ka krievu valodai ir otras valsts valodas tiesības. Tas ir skaidrs! Un tauta to pārliecinoši ir pateikusi.

Jūs otro reizi esat PBLA valdes priekšsēža amatā, ir notikušas zināmas pārmaiņas, piemēram, parakstīts Sadarbības memorands ar Ārlietu ministriju.

Par to paldies iepriekšējam PBLA valdes priekšsēdim Mārtiņam Sausiņam! Ārlietu ministrija patiešām ir īstais trimdas latviešu organizāciju sadarbības partneris. Es uzsvēru vārdu – sadarbība. Manā mītnes zemē ASV vienmēr ir bijuši izcili Latvijas Republikas vēstnieki, ir daudz padarīts – jo ir bijusi ļoti laba sadarbība it visās nozarēs.

Latvijā PBLA ir bijusi gan „zem” Tieslietu ministrijas, gan integrācijas institūcijas ĪUMSILS (Īpašo uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sek-

Jānis Kukainis: "Vēlos, lai vismaz amatos paliek atbildīgie ierēdņi, kas mūsu kopīgos darbus iesākuši un tos pārziņa. Bet visvairāk vēlos, lai pašreizējā valdība nostrādā līdz nākamajām Saeimas vēlēšanām 2014. gadā"

retāriāts) ietvaros. Ar katru ir veikts kaut kas pozitīvs. Piemēram, ar ĪUMSILS starpniecību Latvijas valsts piešķir līdzekļus trimdas sabiedrības atbalstam – uz mitnes zemēm bija iespēja doties Latvijas kojiem, māksliniekiem utt. Paldies par to! Nodomi patiešām bija labi. Tikai gadu gaitā arvien mazāk tika uzklauti mūsu - ārzemju latviešu organizāciju viedokļi. Kā gaišāko mūsu sadarbības laiku atceros tos gadus, kad ĪUMSILS vadīja bijusī LR kultūras ministre Kārīna Pētersone, tagadējā Latvijas institūta vadītāja. Mūsu sadarbībā valdīja pozitīva, lietišķa un nopietna attieksme.

Tiešām varu apliecināt atzinību par aizvadītajos gados paveikto. Bet – jāiet uz priekšu. Tagad mums ir jauns Ārlietu ministrijas vēstnieks tā sauktās diasporas jautājumos – Rolands Lappuķe, un viņam jākoordinē darbs starp Ārlietu, Kultūras un Izglītības ministriju.

Kad ĪUMSILS veidoja integrācijas programmu, trimdas latviešu organizācijas, kā zināms, nepieaicināja. Vai tagad prasa jūsu viedokli?

Man ir zināms, ka aizvadītajā vasarā, kad vēl nebiju PBLA priekšsēdis, bet vadīju Amerikas latviešu apvienības (ALA) informācijas nozari, bija sarunas un diskusijas Rīgas Biržas namā, kuŗās piedalījās trimdas latviešu organizāciju pārstāvji. Šādas diskusijas iecerēts turpināt arī šī gada jūlijā, bet 2. martā būs plaša konference Latvijas Universitātē „Pilsonība 21. gadsimtā”, ko rīko Saeima kopā ar LU, un kur PBLA, ALA un Daugavas Vanagi ASV ir ne tikai dalībnieki, bet arī atbalstītāji. Tātad – mūsu viedokli uzklaut. Nupat, 22. februārī, Latvijas Kultūras ministrijā notika apspriede, kas tika sasaukta pēc Rolanda Lappuķes ierosmes, un to vadīja Sarmīte Ēlerte, ministres padomniece

integrācijas jautājumos. Mans iespaids par viņas darbības stilu un saturu ir ļoti labs. Vēl vairāk – saistu ar viņu lielas cerības. Vēl gan nav iznācis iepazīties ar jauno izglītības ministru Robertu Ķili.

Labas cerības saistu arī ar ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču, kā kompetentu ministru pazīstu Arti Pabriku.

Bet Latvijā tik bieži mainās valdības. Vai tas nav liels šķērslis labu ieceru un darbu īstenošanai?

Ļoti liels šķērslis! Vēlos, lai vismaz amatos paliek atbildīgie ierēdņi, kas mūsu kopīgos darbus iesākuši un tos pārziņa. Bet visvairāk vēlos, lai pašreizējā valdība nostrādā līdz nākamajām Saeimas vēlēšanām 2014. gadā.

Par citu PBLA prioritāti – dubultpavalstniecību. Kāda ir jūsu stratēģija?

Šī ļoti svarīgā jautājuma risināšana no PBLA puses tika veiksmīgi sākta laikā, kad PBLA vadīja Vaira Paegle. Un man nav vairs jārūnā par stratēģiju – dubultpavalstniecības likums ir Saime, tur, kur tam jābūt. Tas ir pieņemts pirmajā lasījumā, un izskatās, ka jau aprīlī varam cerēt uz otro lasījumu. To man apstiprināja Saeimas Pilsnības likuma grozījumu apakškomisijas priekšsēdis Ingmārs Čaklais. Deputāti ar to strādā ne vairs vienu, bet divas stundas nedēļā, un es ceru uz pozitīvu rezultātu. Tas ir ne tikai PBLA, bet gan visas Latvijas valsts interesēs.

PBLA visus šos gadus ir turējusi „roku uz pulsa”, jau 2005. gadā algojām juristi, kas mūsu vārdā rakstīja juridiskus pamatojumus Satversmes tiesai un citām Latvijas valsts institūcijām. Tagad šo darbu tupina mana vietniece Dace Lutere-Timmele, un viņa ir profesionāla, kompetenta juriste. Darbā ar dubultpavalstniecības likumu aktīvi strādā deputāts Valdis Liepiņš. Daudz ir izdarīts,

un rezultātam jābūt. Vēreiz uzsvēru, ka arī šai jautājumā mēs, trimdas latviešu organizācijas, ejam kopsolī, t. i., ALA, ELA, Daugavas Vanagi, kuŗu Centrālā valde demokratisku vēlēšanu rezultātā tagad ir Latvijā. Un kopsolī esam gājuši vienmēr – atminēsimies Latvijas iestāšanos NATO, ES. Arī gaidāmajā ALAS kongresā dalībnieku vidū būs ELAS priekšsēdis Aldis Austers, būs arī vēstnieks Rolands Lappuķe, un būs žurnāla *Ir* politiskais komentētājs Aivars Ozoliņš. Gan ALA, gan ELA ir kopīgi uzdevumi: latviešu skolu atbalstīšana mītnes zemēs, kontaktu veidošana ar t. s. jauniebraucējiem u.c. Visi viedokļi ir atbalstāmi, katra pieredze ir jārespektē.

Trīs lietas, labas lietas – integrācija, dubultpavalstniecība... Kas būtu trešā PBLA darba prioritāte?

Ekonomiskā sadarbība. Joprojām domāju, ka vajadzīga, piemēram, Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera ASV, kuŗa sadarbotos ar attiecīgo kameru Amerikā. Jo es zinu, ka tajā strādā labvēlīgi noskaņoti cilvēki, kas gatavi sadarbībai. Diemžēl saskaņos ar problēmu, ko varētu raksturot tā: „Latvijā visu zina labāk.” Un es aicinu ieklausīties mūsos, kam ir gadu desmitiem liela pieredze Rietumu uzņēmējdarbībā. Un vēl – nepieciešama labāka starpvalstu komunikācija, un tas attiecas arī uz LIAA – Latvijas investīciju un attīstības aģentūru. Ir jāizmanto it visi legālie veidi, tostarp personiskie kontakti, lai apgūtu jaunus tirgus, iegūtu sadarbības partnerus ārvalstīs. Labs, nozīmīgs potenciāls ir Latvijas goda konsuli ārzemēs.

Vai PBLA ir spēcīga organizācija – finansiālajā un cilvēkresursu ziņā?

Tik spēcīga, cik spēcīgas ir organizācijas mītnes zemēs. Fi-

nanciāli esam izrēķinājuši tā – ja neorganizēsīm kādas īpašas līdzekļu vākšanas akcijas, līdzekļu PBLA pilnvērtīgai darbībai pietiek 5 – 6 gadiem. Ja šie resursi izsīks, būs jāmeklē jaunas darbības formas, būs jāmainās. PBLA darbības beigšanu toreizējie runasvīri 2000. gadā paredzēja uz 2005. gadu – Latvija ir brīva, trimda savu padarījusi. Bet – ir pagājuši 12 gadi, un darāmā vēl ir daudz.

Ir arī gluži praktiski, es teiktu – tālejoši darbi, kuŗos var iesaistīties ikviens latvietis, kas mīt ārpus Latvijas. Tālejoši tāpēc, ka saistās ar jaunās latviešu paaudzes latvisko audzināšanu, kā, piemēram, 3x3 nometnes. Jūsu viedoklis?

Trīsreiztrīs kustība dažādos laika posmos ir bijusi arī manas un manu ģimenes locekļu dzīves nozīmīga daļa. Man ar ģimeni bija iespēja piedalīties pašā pirmajā 3x3 nometnē 1981. gadā Gaŗezērā. Toreiz manai meitai bija astoņi gadi, abiem dēliem attiecīgi – seši un četri gadi. Aizvadītajos 30 gados esmu piedalījies vairākās 3x3 nometnēs Latvijā un Gaŗezērā, galvenokārt būdam *ierindas* dalībnieks, bet trīs reizes esmu piedalījies arī 3x3 nometnēs par lektoru Jāņa Peniķa vadītajā politikas ievirzē. (Ar Jāni man bija viegli sadarboties, jo labi viens otru iepazīnām, kad pagājušā gadsimta 70. gados Jānis bija Latviešu fonda priekšsēdis un es – tā paša fonda kasieris un biedrzinis.) Beidzamajos trijos gados esmu piedalījies Gaŗezera 3x3 nometnē kopā ar sievu Aiju, meitu un mazbērniem (no ASV dzīvojošiem mazdēliem vienam ir seši, otram – četri gadi, mazmeitai – divi pilni gadiņi). Mums ir vēl divi mazdēli, bet tie pašlaik dzīvo Francijā un būs 3x3 dalībnieki nākotnē.

Kad mūsu bērni auga, ģimenes valoda bija latviešu valoda. Bērni piedalījās skautos, gaidās un vasaras nometnēs. Viņi visi beidza Detroitas latviešu skolu un Gaŗezera Vasaras vidusskolu. Pašiem nemanot, viņi uzzināja daudz par mūsu tautas garamantām, par latviešu kultūru un valodu. Droši varu apgalvot, ka iepriekš teiktās attiecas arī uz mani.

Trīsreiztrīs kustība, mūsu vasaras nometnes un latviešu skolas ir ļoti svarīgas, turklāt bērniem un jauniešiem arī interesantas un saistīgas, mūsu mazbērni nepacietīgi visu ziemu gaida, lai varētu tajās piedalīties. Mums, vecākiem un vecvecākiem, tas ir arī sava veida ierocis, lai noturētu un saglabātu ģimēnē latviešu valodu. „Ja nerunāsi latviski, nevarēsi piedalīties, jo tur runā tikai latviski.”

Mums svarīgs ir katrs Latvijas atbalstītājs. Tāpēc nākotnes izaicinājums 3x3 kustībai un citiem mūsu latviskās izglītības pasākumiem būs – kā šos tikai mītnes zemes valodu pratēju, bet latviski nerunājošos bērnus iesaistīt mūsu tautas atbalstītājos. Te runa ir arī par resursiem. Šovasar PBLA arī finansiāli atbalstīs pirmo latviešu 3x3 nometni Irijā.

Audiatur et altera pars Vārdi un mūzika

Piebilde Eduarda Silkalna recenzijai BL Nr.6 „Visur pa latviskam dzīparam”

1. Recenziju sakopojumi grāmatās ir sen ierasti un dažādām vajadzībām noderīgi. Manu recenziju krājumu „Aplūkojumi” izdeva Latvijā ar Kultūrkapitāla fonda atbalstu, kā grāmatā atzīmēts. Silkalna izpratnē recenziju funkcija ir laikā stipri ierobežota. Interese par tām pastāv vienīgi tik ilgi, kamēr grāmata vēl pirkama. Lai tā būtu Silkalna doma. Divainā kārtā viņš tādu maldīgu uzskatu piedēvē arī man. Tā, protams, ir pilnīga aplamība.

2. Rakstā par Strindberga prozu, saka Silkalns, es esot jautājis, kā tas nākas, ka latvieši savā laikā aizrāvušies ar Hamsunu, bet par Strindbergu izrādījuši mazu interesi. Es tomēr neesot centies uz paša jautājumu atbildēt. Aplami atkal. Manā rakstā tāda „kā tas nākas” jautājuma nav, tāpēc nav arī atbildes.

3. Man izdevās atrast agrāk nepamanītas sakarības sacerējumu „Mērnieku laiki” un „Izjurieši”. Atradumus pozitīvi novērtēja tematikas izcilais pārzinātājs Valdemārs Ancītis, tie rosināja

Karogu publicēt manu rakstu „Vēl par „Mērnieku laikiem” un „Izjuriešiem”. Tādu ainu nav ne adekvāti, ne taisnīgi raksturot ar teicienu, ka es esot meklējis, bet neesot atradis vēl kādu vārdā nesauktu autoru minētajiem darbiem. Nedomāju, ka Silkalns apzināti sagroza lietas. Vainīgs kā šeit, tā citur būs paviršs lasījums.

4. Atkārtoti Silkalns norāda, ka vairāki mani raksti domāti vienīgi latviešu lasītājiem. Trāpīgi teikts. Man nebija prātā ne franču, ne angļu, ne vācu lasītāji.

5. 2008. gadā Valsts svētku priekšvakarā *Arēnā Rīga* bija Mālera 8. simfonijas uzvedums Imanta Rešņa vadībā. Lielo notikumu apsveica Valsts prezidents Valdis Zatlers, nosaukdams šo simfoniju par vienu no grandiozākajām virsotnēm klasiskajā mūzikā.

Uzveduma pavadvārdos ir apjomīgi citāti no maniem rakstiem par Māleru žurnālā *Mūzikas Saule*. (Vēlāk tie ievietoti krājumā „Vārdi un mūzika”.) Turklāt

pievienots simfonijas latīņu un vācu teksta latvisks tulkojums piecās lappusēs.

Savā rakstā esmu īsi pieminējis veco Firekera tulkojumu, no tā citēdams nedaudzas rindas.

Par to Silkalns ironizē. Par Mālera mūziku viņam nav ne vārda, ko teikt. Līdzīga nevēlēšanās dalīties savās muzikālajās atziņās un zināšanās valda visā viņa rakstā.

Negribas īsti noticēt, ka Silkalnam tādu zināšanu vispār trūkst. Tad jau viņš nebūtu uzņēmies recenzēt manus rakstus par mūziku, par pieciem lieliem romantikas laikmeta komponistiem.

6. Eduard, neskaidrā atmiņā par 1964. gadu Tevi neviļ. Toreiz, Stokholmā būdams, Tu apciemoj arī mani. Bija patīkami iepazīties. Ne gluži tik patīkami ir lasīt aplamības, paviršības un divainības Tavā recenzijā. Ar visu to – paldies par recenzijas korrekto daļu un it vēlīgo nobeigumu.

Mārtiņš Lasmanis

Eduarda Silkalna replika

Mārtiņ!

Priecājos, ka atmiņa mani nav vilusi un ka teju pirms 50 gadiem Stokholmā mēs tiešām reiz esam tikušies. No Tava 6. punkta izriet, ka esam pat sadzēruši Tuvbrālbā. Ja jau, tad jau!

1. Piedod, ka Tavu recenziju krājumu **Aplūkojumi** nebiju pamānījis! Ceru, ka tas iznācis prāvā metienā un ka tauta to ātri izķersusi. Man ar manu 1994. gadā Austrālijā izdoto **Kritikas krājumu** gluži tā nelaimējās: pēdējos no iespējamiem 200 eksemplāriem izdāvāju draugiem Latvijā 21. gs. sākumā. Bet pat tik populārs rakstnieks un kritiķis kā Anšlavs Eglītis savās divdaļīgajās **Esejās** publicētās recenzijas kādā vēstulē vaļsirdīgi nosauca par veciem avižu rakstiem, un šīs grāmatas neguva ne tuvu tādu izplatību kā Eglīša daļliterārie darbi.

2. Vārdi „kā tas nākas” rakstā par Strindbergu tiešām neparādās, tomēr, ja visā 87. lappusē Strindberga nepazīstamība latviešos pretstatīta Hamsuna populāritātei, tad jautājums, kāpēc tas tā, ir impli-

cēts, bet Tu uz to neatbildi. Lasītāji sagaida ne vien faktu izklāstu, bet arī šo faktu izskaidrojumu.

3. Ja pēc tava ieskats rakstā par **Mērnieku laikiem** un **Izjuriešiem** neko neesi meklējis, tad, protams, nevari arī tikt vainots par neatrašanu. Tomēr grāmatas nodalī, kur raksts ievietots, ir virs raksts **Skaidrību meklējot**, bet raksta pēdējā teikumā lasu: „Hipoteze par vēl kāda autora līdzdalību arī **Izjuriešos** liekas pietiekami pamatota tālākiem pētījumiem.”

5. Ar labāko gribu nesaskatu, kur es būtu ironizējis par Firekera tulkojumu. Mālers ir viens no maniem mīļākajiem komponistiem, un ko teikt par viņu man netrūktu. Tomēr nopietnās instrumentālās mūzikas cienītāju latviešiem nav daudz, tāpēc, pievērsot uzmanību grāmatas muzikālajai pusei, izšķīros pieminēt tajā ievītos latviskos dzīparus.

Skaisti, ka manas recenzijas kāds lasa un uz izlasīto reaģē, pat ja tas ir tikai kollega, cits recenzents.

Eduards Silkalns

Maigums un spēks

Rīgas Brāļu kapi 1915*1936*2011, sastādītājs Guntis Gailītis, apgāds „Jumava”, 255 lielformāta lpp.

Parunu pūrā vietām ir pretrunas. Sakām gan to, ka laba daudz nevajag, gan arī to, ka labā nekad nevar būt par daudz. Daži domā, ka esam ieviesuši par daudz nacionālo svinamdienu: vai tad divreiz gadā (18. novembrī, bet arī 4. maijā) būtu jāsvin Latvijas neatkarības pasludināšana un vai divreiz gadā (25. martā un 14. jūnijā) īpašā uzmanībā būtu jāpievērs departācijām? Vai līdzās divām nacionālām svētvietām – Brīvības piemineklim un Brāļu kapiem – mums tik ļoti vēl bija vajadzīgs patlaban topošais *Likteņdārzs*? Te ir pretargumenti, – ja mūsu tēvi un vectēvi Latvijas pirmajā neatkarības periodā spēja izveidot vai uzcelt divus arhitektoniskus monumentus, pašreizējām paaudzēm der saņemties un kādu mīlestības apliecinājumu tēvijai un tautai atstāt nākamībai arī no sevis.

Laikam jau ir tā, ka no visa ir tik, cik tautai rūp un vajag. Nav labi veidot jaunu svētvietu, ja ar to mazinās interese par veco. Tā kā nupat iznācis sevišķi

iespaidīgs, var pat teikt, monumentāls, rakstu krājums un reizē attēlu albums par mūsu pašu pirmo svētvietu – 1915. gadā ar pirmajiem trim apbedījumiem pasāktajiem Brāļu kapiem Rīgā – un tā kā tiek vākti līdzekļi kapu restaurācijai, vedas secināt, ka *Likteņdārza* veidošana un Brāļu kapu uzturēšana un sakopšana viena otru netraucē.

Grāmatā par Brāļu kapiem lasāmi četrpadsmit zinīgu autoru raksti. Pastāstīts par apbedījumiem dažādos laika periodos, par ainavu arhitekta Andreja Zeidaka, tēlnieka Kārļa Zāles un viņu kollegu ielikto darbu kapu izveidē, par Brāļu kapu komitejas darbu un kapos notiekošajiem piemiņas sarīkojumiem, par kapos veiktiem un vēl veicamiem restaurācijas darbiem un par to, kā mūsu Brāļu kapi mērojas ar citur Eiropā iekārtotām līdzīgām svētvietām.

Divi grāmatā atkārtotojoties temati iezīmē ar Brāļu kapiem saistītu sāpi. Pirmo visspilgtāk izsaka archibiskaps Jānis Vanags ievadvārdos:

Brāļu kapu ansamblis ir akmeņi kalta pretruna. Latvijas sienai vidū Lielais krusts, abās pusēs senlatviešu karavīru tēli, kas vairāk atgādina cīņu ar krustnešiem. Pāri senajai pretrunai Māte tur vainagu rokā. Vai viņa tik domīgi raugās uz pretrunu pilno Latvijas likteni? Septiņdesmit piecus gadus vēlāk līdzās karavīru kapu plāksnēm ar krusta zīmi atrodas plāksnes ar piecstaru zvaigzni. Latviešu burtiem rakstīti krievu vārdi, un latviešu vārdi, rakstīti kirillicā. Līdzās tiem, kas krita par Latvijas brīvību, ir guldi citi, kas krita par uzvaru, kuļa Latvijai atnesa nebrīvi. Klusa un sāpīga Latvijas kronika.

Pirmā pretruna, ko nosauc archibiskaps, nav tikai kalta kapu akmeņi, tā ir nodrukāta arī uz papīra pašā grāmatā. Tikai deviņas lappuses pēc kristiešu trīsvienīgā Dieva piesaukšanas, archibiskapa rakstā tiek pieminēts kāds „kaļa dievs”, kas mūsu karavīriem kādā kaujā bijis labvēlīgs. Interesanti, kas šim kaļa dievam vārdā un vai tādām ticēja mūsu pašu senči jeb vai raksta autors viņu aizņēmiens no klasiskās antikās pasaules. 99. lappusē savukārt izteikta pateicība Laimai.

Mūsu krievisko ienaidnieku guldišanu Brāļu kapos padomju laikā archibiskaps īpaši nenošoda, atgādinādams, ka „katrs no viņiem ir cilvēks, no sievas dzimis, radīts pēc Dieva tēla un līdzības”. Arī vēsturnieks Arnis Āboltiņš sava raksta sākumā (43. lpp.) atgādina „nerakstīto likumu, ka kritiis karavīrs nav ienaidnieks”, tomēr raksta beigās viņš atzīst, ka „**okupāciju režīmu apstākļos radušies apbedījumi, īpaši pēc Otrā pasaules kara, ir mazinājuši šīs karavīru kapsētas kā nacionālas karavīru kapsētas vērtību**” (54.) (izcēlums mūsu – red.).

Cits sāpīgs temats, kas grāmatā skatīts vairākkārt, ir Brāļu kapu izbūvei izmantotais Allažu šūnakmens. Tam savā laikā dota priekšroka pār daudzus speciālistu ieteikto granitu, jo viendabīgu granitu, no kā veidot skulptūras, būtu nācies ievest no ārzemēm, bet 20. gs. 20. gadu sākumā valdošā patriotiskā noskaņā likusi nosvērties par labu pašmāju materiālam. Nelaieme tāda, ka šūnakmens ir daudz mazāk izturīgs nekā granīts. Ģeoloģe Sarmīte Kondratjeva skaidro, ka Ziemeļeiropas kli-

mata apstākļos šūnakmens „pēc 50-100 gadiem sāk sairt, bet galīgā sairšana notiek 100-600 gadu laikā. Salīdzinājumam – granīta sairšanu šajā klimata zonā prognozē 600-1500 gadus.” (148.) Kā laika zobs uz Brāļu kapu šūnakmeni iedarbojies, var redzēt daudzos grāmatas foto attēlos. Izskatās, ka pārāk optimistiski bijuši mūsu tautasdziesmu sacerētāji, kas dziedājuši: „Udentīnš, akmentiņš, tie dzīvos saules mūžu.” Akmentiņš katrā ziņā ne! Brāļu kapu gadījumā problēma vēl tāda, ka ir izejušas Allažu šūnakmens „rezerves”. Bet gan jau restauratori kādu risinājumu atradīs. Restaurācija jāpabeidz līdz 2014. gadam, kad Rīga būs viena no Eiropas kultūras galvaspilsētām.

Grāmatu īpaši vērtīgu padara tās lielie foto attēli, sevišķi tie, kas bez ierāmējuma izvietoti pāri divām lappusēm jeb visam atvērumam. 6.-7. lppusē skatāmais attēls ir tik skaists, ka labu laiku to gribas vērot un nepāršķirt lappas. Kārlis Skalbe reiz dzejoja: *Kā zobens iesprausts skuju vainagā/ Mirdz Alauksts tumšu egļu ielokā*, bet šeit krāšņā rudenīgu lapu koku meža ielokā no gaisa, no Mātes tēla gala līdz pat galvenajai ieejai, skatāms viss Brāļu kapu komplekss. Atklāti sakot, gluži tik skaistus dzīvē Brāļu kapus ieraudzīt varētu būt laimējies tikai retajam. Šai attēla dominē zaļā un dzeltenā krāsa, bet 14.-15. lappusē imponē masīvo šūnakmens bluku pelēkā. Pirmajā attēlā, tā varētu teikt, ir kāds sievišķīgs maigums, bet otrā – vīrišķīgs spēks. Lielie attēli grāmatā ir tik izcila kvalitāte, ka nepiedodams ir foto mākslinieku vārdu trūkums redzamās vietās nekā sikiem maziem

burtiņiem piedrukātā titullapas aizmugurē, no kuņas var izlobīt, ka nupat cildināto lielfoto autori ir Juris un Arnis Kalniņi. Meistari!

Grāmatā paskaidrots, ka tās 1000 eksemplāru iespēšanu financējis Austrālijas Latviešu Rīgas Brāļu kapu atbalsta fonds, kā organizētājs ir Jānis Vējiņš. Šie eksemplāri dāvināti Rīgas Pieminekļu aģentūrai. Sazvanoties ar Jāni Vējiņu Melburnā, izdodas noskaidrot, ka 1000 eksemplāru sarūpēšana maksājusi 21 000 latu. Šo summu saziņojusi Austrālijas latvieši. Lielākie ziedotāji – katrs pa 5000 Austrālijas dolariem – bijuši Goga Timmermanis un pats Vējiņš. Citi 23 ziedotāji, kas katrs devuši 500 dolarus vai vairāk, pateicībai saņemšot grāmatas eksemplāru ar Valsts prezidenta autogrammu. Neviens ziedojums neesot bijis mazāks par 25 dolariem. Grāmata iespēsta kopumā 1500 eksemplāros, no tiem 500 parādītos brīvā tirgū un Latvijas grāmatniecības maksāšot apmēram 37 latus.

Ir labi, ka interese par Rīgas Brāļu kapiem šobrīd piedzīvo jaunu renesansi. Restaurācijas darbi un jaunā grāmata viens otru skaisti papildina. Pag. gs. 50. gados padomju varas gaitēnos esot klīdis plāns Brāļu kapus pārvērst par darbaļu atpūtas parku. Padomju ideoloģiskā apmātība un stulbums dužas acīs jo skaudrāk, lasot ainavu arhitektes Gundegas Lināres vārdus: „**Droši varam teikt, ka Brāļu kapu komplekss ir viens no izcilākajiem 20. gadsimta memoriālajiem ansambļiem pasaulē.**” (83.)

Eduards Silkalns

Pieminam Mārtiņa Zīverta devumu

Katru gadu Rīgas Latviešu biedrības Teātra komisija rīko ievērojamā latviešu drāmatika Mārtiņa Zīverta atceri. Beidzamajos gados izveidojusies tradīcija šajā gadskārtā skatītājus iepriecināt ar kādas lugas lasījumu, priekšroku dodot drāmatiskajiem darbiem, kas Latvijas teātra ļaudīm mazāk zināmi, sen nav izrādīti vai vispār nekad uz Latvijas skatuvēm nav spēlēti. Tā dažu labu gadu biedrības Līgo zāles mājīgajos apstākļos esam piedzīvojuši spilgtas atklāsmes, kas ļāva novērtēt Zīverta vietu un devumu latviešu drāmas attīstībā. Liktenis bija lēmis rakstniekam lielu mūža daļu dzīvot šķirti no dzimtenes, taču viņa literārais devums latviešu drāmas laukā ir būtiski svarīgs un, iespējams, pat vēl arvien īsti nenovērtēts. Sai ziņā rēgulārie lugu lasījumi Latviešu biedrībā ne tikai daudzina Mārtiņa Zīverta vārdu, bet arī atgādina vēl nepaveikto – viņa drāmatiskā mantojuma radošu apguvi.

Turklāt gadu gaitā, kopš notiek šie atceres sarīkojumi (parasti rakstnieka dzimšanas dienas mēnesī – janvārī), izveidojusies arī lugas lasījuma forma, un pie šāda drāmas pasniegšanas veida pieraduši arī skatītāji. Dialogi tiek lasīti lomās, aktieři dažkārt izmanto atsevišķus kostīmu akcentus, kaut parasti ir tērpušies mūsdienīgi. Lai gan lomu lasītājiem rokā ir lugas eksemplārs, savstarpējās attiecības tiek uz-

svērtas arī mizanscēnās, kaut īpašu dekorāciju šādam lasījumam nav.

Šogad bija pienākusi kārtā Mārtiņa Zīverta lugai „Rīga dimd”, kas sarakstīta pagājušā gadsimta sešdesmito gadu vidū, pirmo reizi izrādīta Vācijā 1968. gadā ar Ilzi Džilleju-Zīverti viņai īpaši veltītajā Birģermeistara sievas Katres lomā. Sarīkojuma dalībnieki domās Ilzei sūtīja sveicienus un laba vēlījumus, taču klāt bija pirmais Bendes lomas tēlotājs Austris Grasis. Pēc lugas lasījuma viņš labprāt dalījās atmiņās par pirmuzveduma sagatavošanu un izrādi.

Lasījumu bija sagatavojusi aktieņu grupa režisores Annas Eižvertiņas vadībā. Katres lomu lasīja aktrise Marta Ančevska, Birģermeistars bija Mārtiņš Vilsons, Bende – Dainis Sumišķis, Mare – Anna Klēvere.

Lugas darbība risinās Rīgā pirms vairākiem gadsimtiem, tā saucamo Kalendāra nemieru laikā. Grodais konflikts izrisināts trīs galveno varoņu sadursmē, mazliet piepalīdzot klaponei Marei. Ar Zīvertam raksturīgo pamatīgo tvērienu risinātas goda, atbildības un uzticības problēmas. Taču pats drāmatiskais lugai „Rīga dimd” devis apzīmējumu „makabra spēle”, personu sadursmē ieviešot arī viduslaiku mistiku, noslēpumainību un liktenīgus pārpratumus. Tik tiešām – lasījuma pēdējā ainā, kaut nebija dekorāciju un attiecīga apgais-

Foto: G. Saulīte

Lugas "Rīga dimd" lasījumā, no kreisās: Marta Ančevska, Mārtiņš Vilsons un Dainis Sumišķis

mojuma, klausoties dialogos, šķita, ka virs aktieņu galvām ir nokvēpušas kazemātu velves, liesmo tikai kāda atsevišķa lāpa, bet aiz mūriem dzirdamas satracināta puļa balsis. Lugas teksts

bija raisījis atbilstīgas asociācijas. Izraudzītais tēlotāju sastāvs pārlicināja, ka tas spētu tikt galā arī ar iestudējumu, kam piešķirti visi „pilnas izrādes” elementi.

Sarīkojumu ievadīja un nobeidza Viktora Hausmaņa komentāri. Nu atliek gaidīt jaunu Zīverta lugas lasījumu nākamā gada janvārī.

Gundega Saulīte

Laimonis Mieriņš no debesīm izkārtos sev izstādi

Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja Valdemāra ielas nama Baltajā zālē 24. februārī atvēra Laimoņa Mieriņa (1929-2011) piemiņas izstādi *In Memoriam*.

Šovasar šī izcilā Anglijas latviešu gleznotāja abstrakcionista izstādei bija jānotiek jaunajā „Rīgas biržā”. Diemžēl Liktenis bija lēmis citādi un īsi pirms Ziemsvētkiem Laimoni aizsauca gleznot Debesu dārzos. Tad nu mūzeja ļaudis iepilnātai personālizstādei rada citu risinājumu.

Laimīgā kārtā no Krišjāņa Valdemāra ielas staltās ēkas, kurā kopš gada sākuma vajadzēja sākties rekonstrukcijai, vērtīgās latviešu klasiskās mākslas kolekcijas nevarēja laikus izvākt, jo neatrada piemērotas glabātavas, un tāpēc pagarināja populāro Kārļa Padega simtgades izstādi. Tā radās iespēja sarīdāt vēl vienu skati. Izvēle krita uz Laimoni Mieriņu.

Vērojot visus notikumus, kas saistīti ar šo izstādi, jādomā, ka tās labā darbojušies kādi irra-

cionāli spēki vai pats mākslinieks no Debesu augstumiem kārtojis visu tā, kā viņam labpatīcies.

Laimonis Mieriņš savulaik atkārtoti gribēja izlikt savas gleznas un zīmējumus tieši Valdemāra ielas mūzejā, ko bija apbrīnojis, vēl būdams bērns. Reiz, abi ar māti iebraukuši no Laidiem, viņi gājuši tai garām. Ieraudzījis šo grezno ēku, zēns jautājis: „Māt, kas tā par māju?” – „Tā, dēls, ir vieta, kur glabājas māksla,” māte atbildējusi ar cieņu. Toreiz Laimonim nebija ne jausmas, ka arī pats 1995.gadā sarīkos savu pirmo personālizstādi Latvijā.

Pagājušā gada pavasarī, kad noritēja intensīvas sarunas par plānoto izstādi, mākslinieks piekrita uzstāties arī Rīgas biržā, saprazdams, ka rekonstrukcija liedz citas iespējas. Tomēr varēja just, ka šāds piedāvājums viņam īsti neiet pie sirds. Un tagad, kad beigušās gleznotāja Šissaulles gaitas, viņš visu varēja iegrozīt pēc savas gribas. Tas nenotiek bieži, ka jau divus mēnešus pēc mākslinieka aiziešanas Viņšaulē rodas iespēja sarīkot viņa piemiņas izstādi. Laimonis Mieriņš laikam pats par to parūpējies.

Tā nu izstādes kurātores Ilzes Putniņas vadībā tika savākti darbi no privātkolekcijām dzimtenē, pievienojot tās gleznas un zīmējumus, kurus mākslinieks glabāja Rīgā, par jaunu skati domājot.

Piemiņas izstāde ļauj ieskatī-

Izstādes atklāšana Latvijas Nacionālajā mākslas mūzejā Rīgā

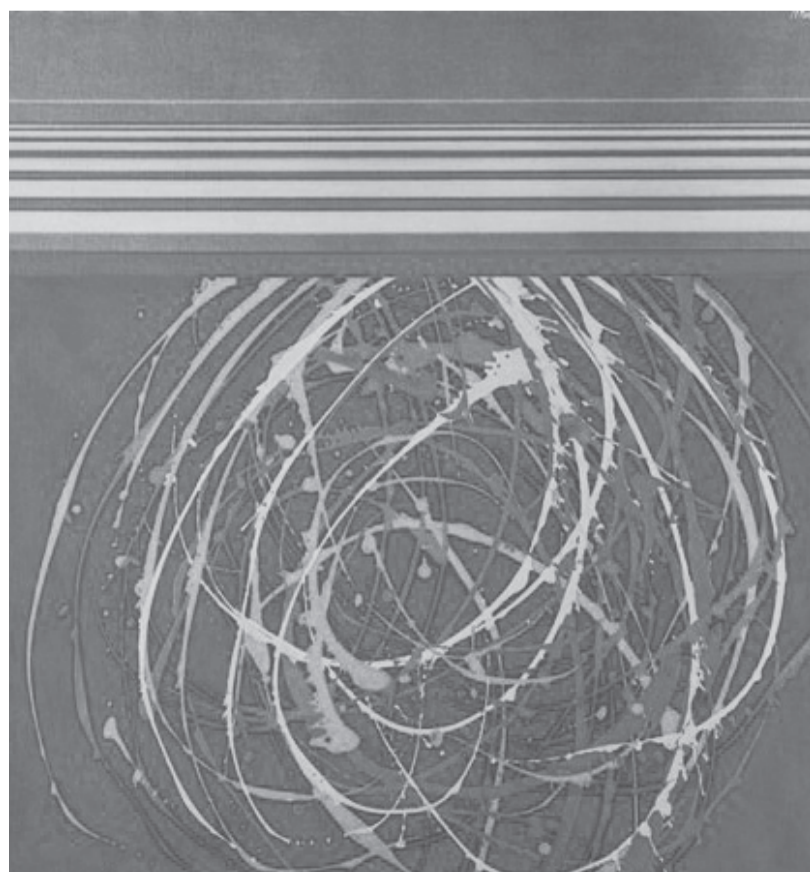
ties Laimoņa Mieriņa daiļrades virzībā, sākot no 20. gs. 60.gadu otrās puses, kad mākslinieks strādāja ar ševronu temu, līdz 2004.gadam, no krietni racionāliem krāslaukumu kārtojumiem līdz emocionāli saspringtākām gleznām, kurās šķietami mieru izjauc krāsu uzšļācieni. Un, protams, nevar iztikt arī bez sieviešu plikņu tvērumiem ogles zīmējumos, kur atklājas gleznotāja līniju elegances.

Uz šo lielo notikumu līdz ar

atraitni Ilgu Mieriņu Rīgā bija ieradušies Laimoņa Mieriņa angļu draugi, arī Pols Nivss (*Paul Neaves*), kas pēdējais bijis klāt viņa aiziešanas brīdī.

Pēc Ilgas Mieriņas vēlēšanās visi Laimoņa Mieriņa darbi, izņemot dāvinājumus viņa skolām – Laidu pamatskolai un Kuldīgas Viļa Plūdona ģimnazijai – papildinās Latvijas Nacionālā mākslas mūzeja gleznu kolekciju.

Māris Brancis

AICINA KOCĒNU 3x3

No 8. līdz 15. jūlijam Latvijā, Kocēnos, netālu no Valmieras, notiks 43. Pasaules latviešu ģimeņu saiets.

Novadā apvienoti pieci pagasti - Bērzaines, Dikļu, Vaidavas, Zilākalna un Kocēnu - vairāk nekā ar 800 gadu senu zināmu pagātņi. Daļu Kocēnu novada aizņem Gaujas nacionālais parks ar saviem dabas pieminekļiem, tāpēc gleznainā apkārtnē un Zilā kalna tuvums dara šo apkārtni īpaši pievilcīgu tūristiem un dabas mīļotājiem. Skautu kustība, Kocēnu zirgaudzētava, atjaunotais kultūras centrs un sporta nams ir tikai neliela daļa no tā, ar ko lepojas kocēnieši. Šeit mīt darbīgi, uzņēmīgi, stipri un radoši ļaudis, kas apņēmušies mūs visus uzņemt.

Saieta tema ir atāls – pēc noganīšanas vai nopļaušanas ataugusi zāle. Ir sen zināma patiesība, ka zālei ir vairākas dzīvības:

Kocēnu novads Latvijā

to pļauj, nogana, min kājām un dedzina. Tā pakļauta ziemas saļiem un nolemta daudzām dzīvām radībām par barību. Taču tā ataug. Tiklīdz ir pagājis laiks, kas nepieciešams, lai sakoptu saknēs iemītošo spēku, zāle zeļ no jauna. Tā arī mēs Kocēnu 3x3

saieta nedēļā kopsim savās saknēs iemītošo spēku un raudzīsim saskatīt jaunas iespējas savai izaugsmei.

Mūs gaidīs liels pagalmis, ko no visām pusēm ieskauj koki un senās, atjaunotās Kokmuižas pils ēkas, kuŗās tagad ir pamatskola, kultūras centrs un sporta nams.

Turpat netālu atrodas bērnu dārzs, kā arī atpūtas bāze "Lauviņas", kas palīdzēs mums nodrošināt apmešanos. Gulēsim praktiski un askētiski – matračī uz grīdas skolas klasēs un bērnu dārza telpās. Visu diennakti būs pieejams siltais ūdens un dušas. Tomēr tiem, kam nepieciešams lielāks komforts, mēģināsim rast individuālus risinājumus kāda kocēnieša ģimenē vai tālākās atpūtas vietās par papildu samaksu.

Darbošanās saietā notiks trijos cēlienos – rīta ievirzēs, pēcpusdienas un pievakares ievirzēs. Tās vadīs paši nometnieki, Latvijā un pasaulē pazīstami lektori, kā arī amata meistari no dažādiem Latvijas novadiem. Atsevišķi darbosies pieaugušie, bērni no 7 līdz 13 gadu vecumam, kā arī paši mazākie dalībnieki.

Pieaugušie varēs apzināt un kopt savas saknes ievirzēs Latvijas vēsture fotogrāfijās, Latviskie godi, Latviskā virtuve, Dievturība, Mūsu spēka avoti, Alus darišana.

Dabas varenību apjautīsim,

Kocēnu skola

Nikšanas vieta

klausoties Zāļu sievas padomos un Putnu mācībā, kā arī izstāgāsim Dabas takas zinīgas mezsardzes pavadībā.

Veltīsim laiku ķermeņa un gara atveseļošanai Pirts mācībā, Dejā un kustībā, Pēcdzemdību vingrošanā kopā ar mazuļiem un dažādās sporta aktivitātēs, dančos un rotaļās.

Papildināsim amata prasmes Rotu kalšanā, Floristikā, Ziepu darbnīcā, Ādas apstrādē, Lina kreķu un pirts cepuŗu darināšanā, Tekstila apdrukā un Frolitē mežģiņu darināšanā.

Mazos nometniekus aizraus Bēbiŗu skoliņa pašiem mazākajiem, Spridīŗu skoliņa pirmskolēniem un vakara pasaciņa pirms miega. Mazie varēs veidot animācijas filmiņu, darināt maskas, lelles, radīt jaunas lietas no vecām, kā arī izmēģināt prasmes žurnālistikā un keramikā.

Gan lielus, gan mazus gaidīs Kocēnu zirgaudzētavas zirgi.

Neiztrūkstoŗa būs arī saieta sabiedriskā dzīve – Nakts basketbols, Nakts orientēšanās ģimenēm ar bērniem, Zoles turnīrs, Nikšana un Danči, kā arī vispārējā redzesloka paplašināšana Apvārsnī kopā ar lektoriem no paŗu vidus un vieslektoriem.

Ārzemju latvieŗus lūdzam pieteikties līdz 1. maijam pie koordinātorā Arnolda Ruperta, liga3x3@iserv.net 2141 Brunsink N.E., Grand Rapids, MI 49503, USA. Tālŗ. (616)456-8023. Dalības maksa ārzemju latvieŗiem ir \$280,- personai (bērniem līdz 3 g.v. bez maksas, 3-7 g.v. pusceŗa), bet nepārsniedzot \$700,- kodolģimenei.

Ievirŗu saraksts un nedēļas programma drīz būs izlasāma arī www.3x3.lv.

Uz tikŗanos!

Dina un Reinis Ceplī,
Kocēnu 3x3 saieta vadītāji
koceni3x3@gmail.com,
tālrunis +371 2 9 224 643

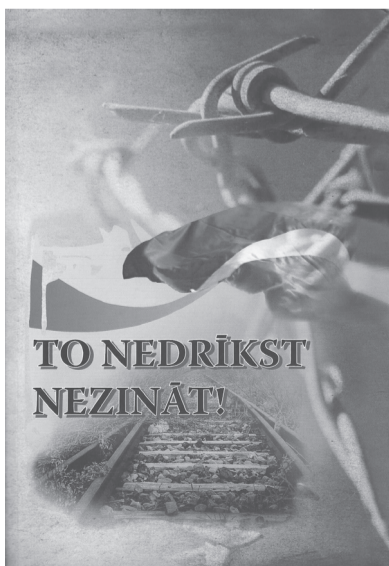
Zirgaudzētavas zirgs iejūgā

Jauna grāmata par latvieŗu leģionāru likteņiem „To nedrīkst nezināt!”

*Es pārnāķŗu, kad lazdas klusi kūpēs
Vai arī tad, kad ledus projām ies,
Kad upes krastā baltas ievas ziedēs,
Vai arī tad, kad ābeles jau plauķŗs.*

Ar ŗiem Margaritas Stradiņas dzejas vārdiem sākas Gunarda Bērziņa un Elmāŗa Alķŗņa sakopotā latvieŗu kaŗavīŗu stāstu izlase, kas atklāj vienu no mūsu tautas traģiskajām vēstures lapusēm – baigos izsūtījuma gadus.

Grāmatas autori izdevumā iekļāvuŗi 35 bijuŗo latvieŗu kaŗavīŗu – leģionāŗu dzīves gaitu stāstus, kas ikvienam no viņiem sākas līdz ar nacistiskās Vācijas kapitulāciju 1945. gada 9. maijā. Citam ceļŗ ved uz Rietumiem, cits drosmīgi pagriezies Austrumu virzienā, vēl kāds modri deŗūrē tepat Latvijas meŗos, zvēŗot sargāt savu Tēvzemi līdz kapa malai...

Grāmata „To nedrīkst nezināt” nav ne politisks, ne ideoloģisks izdevums. Drīzāk tā ir mūsu vectēvu un vecvectēvu, mūsu

valsts patriotu kāda dzīves posma vēsturisks, retrospektīvs apskats. Tas sniedz ne vien patiesu baudījumu vēstures faniem, bet liek notrīsēt arī ikviena ŗis zemes patriota sirdij.

Aprakstot leģionāŗu gaitas pēc kaŗa, filtrācijas nometnēs un gulagos pārdzīvoto, grāmatas autori turējuŗies pie stāstītāju īpatnējās valodas, kas stāstījumu padara vēl izteiksmīgāku un aizrāvīgāku. Ikviena kaŗavīŗa liktenis ir pilns skarbu pārbaudījumu, katra pārdzīvotais - unikāls.

Lasiēt grāmatu „To nedrīkst nezināt” un katrs pats sev atbildiet – cik daudz ŗodien esam gatavi darīt, lai traģiskais liktenis nepiemeklētu mūsu zemi, tautu, kultūŗu?

Gints Lazdiņŗ,
Cēsu 15. skautu vienības roveris

Visas Latvijā iznāķŗuŗas grāmatas varat iegādāties pie lielākā grāmatu tirgotāja

„LATVIJAS GRĀMATA”

Rakstiet, zvaniem, un grāmatas Jums piesūtīs pa pastu.
SIA „L. Grāmata”

Rīga, Elijas iela 17, LV-1050
Tālŗ. +371 67223294
Tālŗakstis +371 67227248
E-pasts: lgramata@lgramata.lv

Kur meklēt laimes formulu?

Saruna ar hipnopsīchoterapeutu un dziednieku Oskaru Peipiņu

Vispirms – kur vērsties, lai šo formulu atklātu? Oskars Peipiņš skaidri atbild – pie sevis. Bet, ja neizdodas, kāpēc gan ne pie cilvēkiem, kam psihoterapija ir profesija? „Vēršanās pie psihoterapeuta ir spēka, nevis nespēka pazīme,” saka O. Peipiņš. „Tas nozīmē vienīgi to, ka cilvēks grib atrast harmoniju, saskaņu ar sevi un sameklēt sarunbiedru.”

Pats Oskars Peipiņš ir no dzimtas, kurā zintnieki bijuši kā no tēva, tā mātes puses. Vecaistēvs no mātes puses par savām zinībām un taisnīgumu pat savulaik ticis „kūrortā” Komi un Mordovijā, uz kuŗieni māte, dēla Oskara gaidības būdama, braukusi tēvu apciemot. Savu vecotēvu Oskars raksturo kā vīru, kas, izciešot visus pārbaudījumus, pratis saglabāt savu personību un savu vīra stāju.

Vēstures grieziņā viņa radus aiznesuši arī uz Ameriku un Austrāliju, Oskaram ir radi Minesotā un Melburnā, un viņam nav sveša arī mūsu – trimdas laikrakstu auditorija.

Oskara Peipiņa skolotāji ir gan Tibetas mūki, gan padomju laikā slavenā dziedniece Džūna Davitašvili, kuŗa dziedēja un uzturēja „uz strīpas” padomijas partijas bosus (ar viņas sertifikātu Peipiņš drikstēja praktizēt arī padomju gados), arī pazīstamākais latviešu psihoterapijas un hipnozes spe-

ciālists Dr. Jānis Zālītis. Peipiņš profesionāli praktizē jau 23 gadus.

Vai, ievērojot sarežģītos laikus, dziednieku un psihoterapeutu klientūra ir paplašinājusies? Varētu domāt, ka piedzīvojat „ziedu laikus”?

Jāteic gan, ka skaita ziņā klientu loks ir tāds pats kā agrāk. Mainījies jautājumu loks. Cilvēkus nomāc izdzīvošanas problēmas. Daudz iznāk strādāt ar emigrējušajiem tautiešiem, kam galvenā problēma ir – nostalģija pēc cilvēka cienīgas dzīves. Kaut gan – tikai līdz nosauc vārdu „problēma”, tā arī par tādu kļūst. Tāpēc ir veidi, kā situācijas risināt, nepadrot tās par problēmām. Nu, piemēram,

kāpēc nepalīdzēt cilvēkam ar pašsūģestijas palīdzību minūtes laikā iemigt un atslēgties no stresa? Vai pastāstīt, kā, mainot nodarbības veidu, stresu transformēt, teiksim, iesakot veikt vienkāršas darbības – sākot no trauku vai veļas mazgāšanas līdz aiziešanai uz baznīcu. Stresā cilvēkam tas citkārt neienāk prātā. Darbojies! Bet – padomā, vai tava problēma nav likteņa uzdevums, kas jāatrisina? Izzini sevi! Un te nav nekādas mistērijas, ne ezoterikas. Ir jāizprot sava diskomforta cēloņi un jāapzina ceļi, kā tos risināt. Auras, čakras – šie svešie vārdi tiek daudz lietoti, bet tā pati Zilākalna Marta dziedēja, tos, domāju, nemaz nezino. Viņa cilvēku gluži vienkārši samīļoja. Visās ticībās Dievs ir mīlestība, un pasaule ir jāpiepilda ar mīlestību. Tā arī tā laimes formula.

Pārlietu vienkārši...

Protams, vienkārši. Jo vai tēvs, kas neveic rītarosmi jeb nekopj savu veselību, patiesi mīl savu bērnu?! Nē taču, jo paša veselība ir tas instruments, ar ko viņš var palīdzēt. Atbildība – lūk, vēl viens atslēgas vārds. Un garīgums. Nevar būt vesela tā valsts, kuŗā prioritāte nav kultūra, veselība un izglītība. Garīgās izglītības trūkums ir strupceļš. Un manā uztverē strupceļš ir tas, ka latviešu bērns labāk pazīst Bārbiju un zirnekļcilvēku

nekā savas tautas dainas.

Šai sakarā man ir arī „ķecerīgā” pārdomas. Vai, piemēram, Lāčplēsis nebūtu istāks, patiesāks varonis, ja viņš Melno bruņinieku būtu sakāvis ar pārliecību, ar garīgo spēku? Maza tauta nekad neuzvarēs karu ar ieroču spēku, – tikai ar garīgo. Neviens cits mūs neaizstāvēs – ne NATO lidmašīnas, ne arī Briselei kāda daļa par Pitalovu/Abreni, un tās dēļ Eiropa necikstēsies ar Krieviju. Viss ir mūsu pašu rokās!

Kā jūs šodien jūtaties – kā cilvēks, kā Latvijas pavalstnieks?

Jūtos kā cilvēks un kā Latvijas pavalstnieks, kam jāveic sava misija. Man nav sarunbiedrs cilvēks, kas saka – neiešu balsot! Tas ir mauglis, dabas bērns bez sociālās atbildības jūtām. Un ne jau tas zi-modziņš pasē mani interesē, bet gan tas, ka cilvēks dzīvo un darbojas saskaņā ar savu sirdsapziņu un to darbos apliecina.

Jā, Latvija vienmēr bijis citiem gards kumosniņš. Senāk nāca vikingi, no kuŗiem mēs mājājamies stāju un stingrību, nāca vācieši, no kuŗiem – viņu kārtības mīlestību. Un nāca krievi, no kuŗiem esam iemācījušies viņu „pofīgismu” (lasi – vienaldzību) un pat lamāšanos. Tagad liele uzņēmumi arī ir atdoti svešiniekiem, bankas pieder nezin kam, meži iztirgoti, valda bezdarbs, tāpēc katru

dienu Māti Latviju pamet viņas bērni. Un mēs paši? Nu, neesam mēs nekādi cietēji, maza valstiņa, „ko nu mēs”, – tas vienreiz jāizbeidz! Tās svarīgākās ir nevis materiālās, bet gan garīgās vērtības, kas pārdzīvo laikus, un uz tām jāliek uzsvars.

Kas bija šis valodas referendums? Skaidra provokācija, tautu sakūdišanas precedents, politiska prece, kam, saprotams, ir sava cena. Un pastāvošā vara to pieļāva. Kāds taču šo „pakalpojumu” ir samaksājis. Kāds ir samaksājis arī to, ka vairs nav mums nacionālo vērtību – dziednieku Jūrmalā, konkurētspējīgu rūpniecības uzņēmumu. Mēs „baudām” sekas, bet cēloņi ir mikstčaulība un nespēja cienīt sevi. Diemžēl.

Ko nu tagad darīsim?

Strādāsim ar sevi! Miesa nevar būt vesela, ja tajā mīt dvēsele bez mīlestības. Kopsim garu, jo gars ir izpratne par lietām, kas augstākas par sadzīvi. To, ka mēs dzīvojam nepareizi, regulē krimināllikums. Kur ir kanoni, kas regulē, kā dzīvot pareizi? Tie jāatrod šai miesas, dvēseles un gara harmonijā.

2012. ir Pūķa gads, pasaku gads, jo, raugiet, pūķis nav ne trusis, ne suns ar konkrētām aprīesēm. Pūķis ir uguns, stichija, kaisliba. Un spārni!

Ar Oskaru Peipiņu sarunājās Ligita Kovtuna

Ilgonis Bērsons

Līdzības

Jaunā Gaita Nr.267

Ari jaunais, saturā un stilā bagātais numurs rosina mani piemeklēt līdzības un rakstīt iemiļotajā žanrā *gadu chronika*.

Vairāk reīzu skatos un lasu Ulža Brieža fotosesiju „Ceļš uz neatkarības atjaunošanu”.

1956. gadā Krievijas ziemeļos, Komi autonomajā apgabalā, pie Intas pilsētiņas, tēlnieks Eduards Sidrabs veido pieminekli „Dzimtenei”. Viņš ir Pirmajā pasaules karā smagi ievainotais, 1949. gadā padomju varas organu izsūtītais, nesen „atbrīvotais”. Latviešu tautumeita skatās uz mūžīgā sasaluma zemi, kuŗā guļ daudzi bijušās vergu nometnes latvieši. (Zēl, ka Briedis nav uzrādījis *knipsēšanas* laiku.)

Šajā pašā gadā žurnāls *Zvaigzne* publicē poēmu „Nepabeigtā dziesma”, kas okupētajā Latvijā pirmoreiz pieskaņas deportācijām. Autors ir Harijs Heislars, kas bija noņemtināts Komi republikā no 1945. līdz 1954. gadam.

1977. gadā Abavas krastā, smilšakmens klīnī kāds drošminieks (varbūt – drošminieki?) iecērt politisko prasību sauksi „Brīvību leģitīmiem tēvmēļ”. (Atkal – trūkst Brieža fotografēšanas laika uzrādes.)

Šai gadā tiesā gleznotāju un mākslas zinātnieku Jurģi Skulmi „par padomju iekārtas diskreditēšanu” un līdz 1980. gadam liek viņam strādāt spaidu darbus Daugavpilī un Bolderājā.

Nebrīvība varēja izpausties dažādi. Piemēram, nacionālo kadru ignorēšana. 1977. gadā iecerējam dibināt žurnālu krievu valodā

Daygava ar mērķi iespiest tajā galvenokārt latviešu darbus. Cītešu savu dienasgrāmatu 16. janvārī. „Ilgū meklēja galveno redaktoru. Bija prasība, ka tam jābūt latviešu rakstniekam. Rakstnieku savienības kandidatūru (vienu no kandidatūrām) Zirnīti CK nepieņēma un izvirzīja savu – Trofimovu. Runā, ka tas lielā mērā T. draudzenes, grāmatas līdzautoras Dreibandēs (CK kultūras nodaļas vadītāja vietnieces) nopelnis. Oriģināldaiļliteratūras redakciju vada Michailovs, krievu rakstnieks. Redaktori stāsta, ka strauji pieaugot krievu autoru grāmatu skaits (protams, uz latviešu autoru rēķina).

Izdevniecībā „Liesma” mākslas virzienu ilgus gadus nosaka Kovaļovs. Kādu jaundibinātu plakātu (vai tamlīdzīgu) redakciju vadīja Nikitins.

Vai šādas vadības nesānān par daudz?”

1989. gadā Uldis Briedis iemūžinājis akciju *Baltijas ceļš*. Varu līdzās likt LTA fotoreportieru Māra Bērsona uzņēmumu, kuŗā viņš pats redzams kopā ar trimdas mākslinieku un fotogrāfu Valdi Kupri un žurnālisti Andu Krauzi. Uz Rīgas-Pleskavas ceļa Ieriķu rajonā 23. augustā gaidot varenā un slavenā ceļa veidošanos.

1991. gadā Uldis Briedis rāda barikādes pie Ministru padomes janvārī. Smagās automašīnas ar baļķiem un citiem smagmateriāliem. Ļaunajiem spēkiem pie valdības nepieklūt!

Mans dēls Māris šai laikā attēla iemūžinājis Saeimas ēku, ko ap-

sargā barikāžu siena. Vienu posmu atveduši liepājnieki. Patrioti lasa paziņojumu, ka otrpus Saeimas ēkas, laukumā starp izstāžu namu „Arsenāls” un Nacionālo teātri, notiks Latvijas Tautas frontes rīkots mitiņš.

1992. gadā atbrīvotajā dzimtenē cieņojas trimdīniece Elza Ņezbere. Par to *Jaunajā Gaitā* silti, sirsniģi uzrakstījusi Dagmāra Vallena. Varētu piebilst, ka lasītāji nāca pie viņas ne tikai ar pirmskaņas laikā izdotajām grāmatām, bet lūdza ierakstīt kādus vārdus arī 1990. gadā „Pētergailā” apgādā iespiestajā dzejas krājumā „Profils stiklā”. No sava personiskā archīva uzdāvināju Ņezberei viņas vēstules Jānim Grotam, dzejojuma „Vēstules Solveigai” autoram. Pēdējos gados kopā ar Mārtiņu Bisteru lūdzām, lai viņa iedod mums Leonida Breikša vēstuļu pilnus tekstus (daļa ir publicēta). Nesaņemām. Varbūt viss būs saglabājies daudzajos papīros, kas pēc Ņezberes nāves nokļuvisi Rakstniecības un mūzikas muzejā.

2011. gadā iznāk „Virtuves piezīmes”, ko no Dzintara Soduma savākušas un sakārtojušas Nora Ikstena un Gundega Blumberga. Grāmatā daudz gudrības un asprātības, diemžēl arī daudz...

Divu dāmu dievināto elku Jānis Elsbergs recenzijā *Jaunajā Gaitā* noliek uz zemes. Viņš ir apstiprinājis manu sašutumu: „Tiem, kam konteksts svešs, tā [ši grāmata] varētu likties tikai katēgoriska nīgra veča burkšķēšana, vienpusīga un pārsvarā neargumentēta” (16. lpp.).

Foto: Māris Bērsons

No kreisās: Valdis Kupris, Māris Bērsons, Anda Krauze 1989. gada 23. augustā uz Rīgas - Pleskavas ceļa pie Ieriķiem

Grāmatinā nav nekādu atzīmju par to, kad, kādā sakarā kas rakstīts. Piemēram, nevar par smalku asprātību uzskatīt mūsu vissvētākā vārda lietošanu saīsinājumā *Lja*.

„Tagadējā Latvijas literatūra: šķirbaina, vējaina kūts, kur komjaunatnē vingrināti bullēni un govīs liek pļekas uz cementa grīdas” (45. lpp.). Kuŗā laikā tā nogānīta **visa** literatūra, un kāds tai sakars ar komjaunatni? Tāpat nicinoši ir daudzi Soduma izteicieni par latviešiem kā tautu.

2011. gada 26. septembris – tāds datējums ir nodaļā „Kiberkambaris”. Īsi pirms tam Zatlars aicinājis *Saskaņas centru* iekļauties valdībā. Koalīcijā neiekļuvusi partija pēc tam ir tikai žēlojusies par atstumšanu malā. Varētu gan jautāt: kāpēc Saeimas vislielākā partija pati nesāka ve-

idot valdību?

Laikā, kad rakstu šo atsauksmi, rit pēdējās dienas pirms referenduma par divām valsts valodām vai tikai par vienu, Satversmē noteikto (latviešu), un šorīt no pasta kastītes izņēmu divas nodrukātas skrejlapas, ko krievu valodā izdevusi mistiska „Komiteja par godīgumu un taisnīgumu”. Lielkrievu šovinisti negrib, ka viņiem piešķirts (kuŗš gan to darījis?) no savas dzimtenes izstumto statuss, tāpēc jābalso par krievu valodu. Khm. Tātad latviešiem šeit nav dzimtenes?

Un es skatos Ulža Brieža foto-

uzņēmumus vēl un vēl.
P.S. Iepriekšējā apskatā par *Jauno Gaitu* (2011. gada 29. oktobrī) ieviesusies viena burta kļūda: es stāstiju par dzejnieku Eišēnu Mindenbergu, nevis Hindenbergu.

Vai pārmaiņas kaimiņvalstī?

Referendums 18. februārī nu jau ir aiz kalniem, Latvija nav vairs pasaules galvenā redzēspunktā, varbūt nu mēs varam paskatīties, kas notiek kaimiņvalstī. Jā, tajā, kurā nepārtraukti iejaucas Latvijas iekšējā politikā un māca, kas latviešiem jādara savā valstī. Varbūt mēs varam paskatīties, cik pareizi viss tiek darīts viņu pašu dārzinā.

Nesen mēs vietējos TV ekrānos redzējām pēcvēlšanu demonstrācijas Maskavā, kad pirmo reizi vairāk nekā 200 000 cilvēku – galvenokārt izglītota vidusšķira, datorlietotāji - protestēja pret balsojuma viltošanu. Pretēji citām reizēm, kad policija protestētājus aizturēja, piekāva vai apcietināja, tagad to vairs nedara. Cilvēki, kuri nekādi nav bijuši iesaistīti politikā, pēkšņi uzdrošinās demonstrēt pret pastāvošo korumpēto valsts sistēmu.

Laikrakstā *Sunday Times* stāstīts par pašreizējo sistēmu, kad Krievijas valdnieki un politikāņi nekaunīgi izrāda nicinājumu savai tautai. Piemēram, kad politiķu limuzīni, sirēnām kaudot, miesas sargu pavadīti, brauc un migalka (zibsnījoša zila gaisma) uz automašīnas jumta ziņo par viņu tuvošanos, policija 20 km garumā apstādina visu satiksmi un atbrīvo ceļu limuzīniem. Pārējie braucēji pazemīgi, paciegtīgi gaida. Tā Krievijā brauc visi augstas pakāpes valsts ierēdņi, arī Kremļa un valdības politikā-

ņi. Bet nesen kāds motociklists nepacietīgi taurējis, un tagad autokolonnā vienmēr sagaida aptaurētāju sarīkota kakofonija. Nesen nodibinājies *zilo spaiņu biedrība*: pilsoņu grupa, kuŗas dalībnieki braukā apkārt, pie auto jumta piemontējuši zilu bērnu spainīti, tādējādi atdarinot un izsmejot migalkas. *Zilo spaiņu biedrība*, kas visaktīvākā ir Maskavā un Sanktpēterburgā, izvirzījusi sev mērķi panākt, ka tiek aizliegta migalku lietošana.

Kopš decembra vēlēšanām un tagad, kad Putins gatavojas nākamām vēlēšanām, lai atgūtu savu agrāko pozīciju, gaisā jaušama revolūcijas dvesma. Maskavā arvien lielāku tautas piekrišanu gūst pret Putinu un pret korupciju vērstas demonstrācijas. Pilsoniskā apziņa, kas nupat uzplaukusi, ir saistījusi pārsteidzošus atbalstītājus, - tā rakstīta laikrakstā *Sunday Times*. Viena no šīm pārsteidzošām personām ir Ksenija Sobčaka, Krievijas vislavenākā IT meitene, šarmanta blondīne, kuŗai bijuši vairāki bagāti draugi, kuŗa ir slavena un nicināta kā Maskavas nekaunīgā kapitalisma simbols. Viņa ir nelaiķa Anatolija Sobčaka meita. Sobčaks savulaik bijis Sanktpēterburgas pilsētas galva un sava vietnieka Putina priekšnieks un darbaudzinātājs. Bijušā Sanktpēterburgas pilsētas galvas ģimene ir Putinam parādā lielu pateicību, jo Putins aizstāvējis Sobčaku, kad tas zaudējis Kremļa labvēlību un

bijis spiests steigšus atstāt Krieviju, lai izvairītos no apsūdzības. Ziemsvētku vakarā Ksenija bija nolēmusi uzrunāt 100 000 demonstrētājus, un tas bijis nozīmīgs notikums, jo uz skatuves stāvējis arī Alekssejs Navalnijs (labi pazīstams ielu demonstrētājiem) un citi Kremļa kritiķi. Tai brīdī noticis neparedzēts pagrieziena punkts, klausītāji uz Ksenijas teikto reaģējuši ar nīrgāšanos. Ksenija skaidrojusi, ka viņai bijis grūti izšķirties starp pateicību Putinam - cilvēkam, kuŗš palīdzējis viņas ģimenei, un neapmierinātību par to, kas notiek valstī, - krāpšana vēlēšanās. Pēdējais bijis pagrieziena punkts, jo klusu ciešana būtu bijis noziegums.

Ksenija ātri ir kļuvusi par dzēlīgu sabiedrības un politikas kritiķi. *Tviterī* viņai jau ir 300 000 sekotāju, rakstīts laikrakstā *Observer*. Krievija tagad esot valsts, kur ir vislielākais skaits timekļa lietotāju (50 milj.). Liekākam cilvēku skaitam galvenais ziņu avots vēl aizvien ir TV, bet, tiklīdz viņi iemācīsies lietot timekli, viss strauji mainīsies šai valstī, kur līdz šim bijis viegli iespējams viedokļus manipulēt.

Brīvas vēlēšanas pieprasījuši kustības pret Putinu demonstrētāji, kuŗi baltām lentēm un baltiem baloniem - kustības pret Putinu simbols - izrotātām automašīnām bija ielenkuši Kremli Maskavas centrā. Tā ziņoja 21. februāra *Metro*. Krievijai vajadzētu pievērst lielāku uzmanību

pašu nemieriem, nevis jaukties kaimiņu laucīnā. *Sunday Times* ieskatā Krievijas politika gadiem ilgi nav bijusi tik interesanta. Redzēsim, kas notiks, - vai tiks

likvidētas migalkas vai demonstrētāji. Vai tiks izbeigta iejaukšanās Latvijas darīšanās.

Marita V. Grunts

ZIŅAS ĪSUMĀ

Kurzemē februāra pēdējā nedēļā sākušies plūdi, īpaši Liepājā un Ventspilī. Plūdus izraisījusi krasa temperatūras paaugstināšanās, intensīvas lietus gāzes, kas veicināja neizvestā sniega kušanu, tādēļ strauji cēlās ūdens līmenis, applūdinot vairākas ielas un privātmājas. Grobiņas novada teritorijā vietām pārplūdis autoceļš Liepāja–Ventspils. Glābšanas dienesti strādā pastiprinātā režīmā. Savukārt Rucavā, Nicā un citviet zemniekiem pārplūduši lauki, jo zeme vēl ir sasalusī un lietus ūdenim nav kur noplūst.

Pārtikas un veterinārā dienesta robežinspektori uz Latvijas Austrumu – ES ārējās robežas 2011. gadā 12 robežkontroles punktos veikuši 54 012 preču (graudaugi un to produkti, alkoholiskie dzērieni, eļļas augu sēklas, sulas, svaigi augļi un dārzeņi, to konservi, rieksti, konditorejas izstrādājumi) kontroles. 98,4% atbilda prasībām, bet 191 krava nosūtīta atpakaļ uz eksportētāja vai izcelsmes valsti.

Rēzeknes novada Stoļerovas pagastā iecerēts Rēznas pamatskolas sporta zāli pārveidot par Saieta namu kultūras sarīkojumiem. Tagad lauku ļaudis baudīt kultūru dodas uz blakus pagastu vai pilsētu. Celtniecības izmaksas būs 200 000 latu, Ls 147 540 segs Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai.

Launkalnes pagasta Silvā 2. martā notiek biedrības „Lauksaimnieku apvienība” kongress, kuŗa galvenais temats veltīts atbalsta maksājumu pieejamībai un izmantošanai. Kongresā piedalās Zemkopības ministrijas un Lauku atbalsta dienesta vadība. Eiropas Parlamenta deputāte Inese Vaidere iepazīstina ar interešu aizstāvību Latvijas tirgū un Eiropas Savienības struktūrās.

Zemkopības ministrija apstiprinājusi šā gada valsts subsidijas lauksaimniekiem 6,18 miljonu latu apmērā. Atbalsta saņēmēji ir aptuveni 4500 fiziskās un juridiskās personas, kas nodarbojas ar lauksaimniecisko ražošanu, 9 zinātniskās institūcijas un 16 šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijas. Lopkopības attīstībai piešķirti Ls 2 338 098. Vairāk nekā 2 miljoni - investīciju veicināšanai lauksaimniecībā, augkopības attīstībai Ls 264 361 un pētījumiem, starptautiskai un savstarpējai sadarbībai – Ls 397 780.

Bauskā, Aizkrauklē, Rīgā notika četru dienu Starptautiskā konference vietējo pārtikas ražotāju atbalstam. Konferenci rīkoja biedrība „Latvijas lauku forums”. Pieredzē dalījās pārtikā no Zviedrijas, Somijas, Igaunijas, Lietuvas, Čehijas, Beļģijas, Īrijas, Portugales, Nīderlandes, Bosnijas un Hercegovinas, Polijas un citām valstīm. Konferences laikā Aizkrauklē notika pirmais vietējās pārtikas ražotāju festivāls „Gardēdis 2012”, kur ārvalstu viesi nobaudīja vietējo pārtikas ražotāju produktus.

Jelgavas reģionālais tūrisma centrs iepazīstināja ar jaunumu nesen notikušajā Starptautiskajā tūrisma izstādē *Balttour 2012* - ar Jelgavas šokolādi. Šobrīd to var nopirkt timeklī www.sokopasts.lv, bet drīzumā Jelgavas šokolādi kā parastu atklātni varēs nosūtīt pa gaisa pastu uz jebkuŗu vietu pasaulē.

Daugavpils 17. vidusskolā ar pilsētas domes atbalstu atklāta rotaļu istaba, kur skolnieces - jaunās māmiņas mācību stundu laikā varēs atstāt savus mazuļus pieredzējušu audzinātāju uzraudzībā. Līdz šim, bērniņam piedzimstot, meitenes pameta mācības un palika bez vidējās izglītības, lai gan tā ir obligāta prasība darba tirgū.

Sarkanā Krusta Jaunatnes Valmieras nodaļa sadarbibā ar Valmieras Viestura vidusskolu februāra pēdējā nedēļā rīkoja Prieka akciju - pilsētniekiem dalīja „Laimas” konfektes ar labiem novēlējumiem. Mūžēni brīvprātīgo kārtā projektā „Labdarības skola” sagatavo apsveikuma priekšnesumus Valmieras pansionāta iemītniekiem, Dienas centrā rīko radošas darbnīcas bērniem ar īpašām vajadzībām, vāc makulatūru, darbojas SOS ciematā un dara citus labus darbus.

Latvijas Universitātes Akadēmiskais apgāds grāmatu seriņā „Latgalistikys biblioteka” izdevis Stefānijas Uļanovskas „Pūļu Inflantejis latviši, i sevišķi Rēzeknis aprīņka Viļānu pogosta” faksimilizdevumu. Grāmata ir etnograafisku aprakstu un folkloras materiālu izlase par Latgales latviešiem un nonāks visos Baltistikas centros Eiropā - Viļņā, Saūlos, Varšavā, Poznaņā, Sanktpēterburgā, Daugavpilī un Rēzeknē.

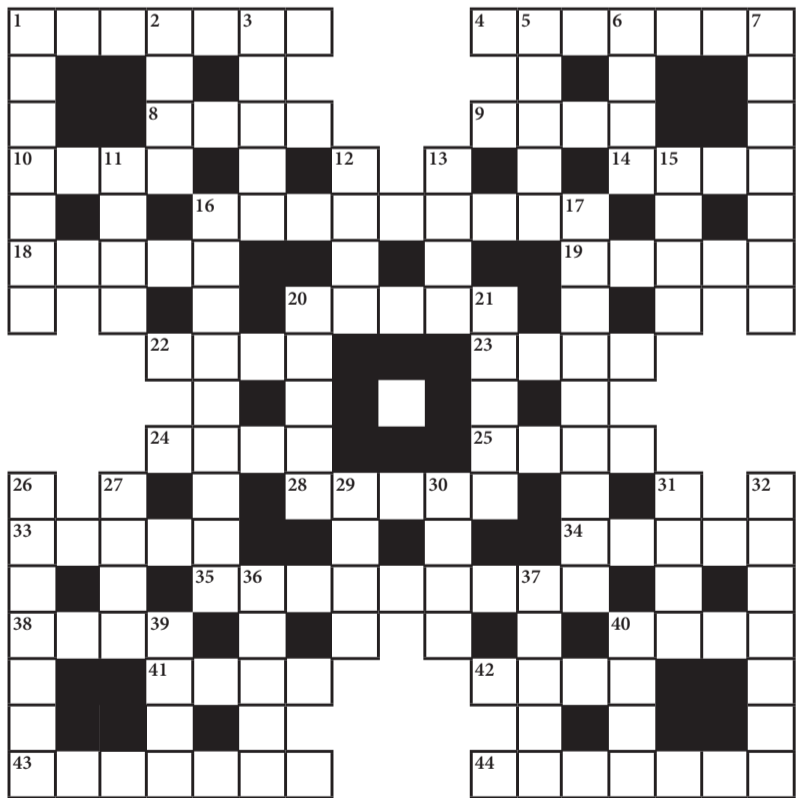
Kurzemes tūrisma asociācija šogad piedāvā romantisku ceļojumu pa senajiem Kurzemes hercoga Jēkaba vīna pagrabiem un vīna darītavām Kandavā, Sabilē, Rendā, Kuldiģā, Aizputē un Durbē. Varēs arī nobaudīt pašmāju dievu dzērienu – vīnu. Jau vairākus gadus vasarā Sabilē notiek Vīna svētki un Kuldiģā hercoga Jēkaba tirgus ar vīna degustāciju.

Lai samazinātu rindas vienreizējai caurlaižu iegādē iebrukšanai Jūrmalas pilsētā, no š. g. 24. februāra caurlaidi (maksā 1 latu) Priedainē var nopirkt, norēķinoties arī ar maksājumu karti. Izmantojamas bankas izsniegtās *MasterCard*, *Maestro*, *Visa* un *Visa Electron* kartes. Patlaban caurlaižu punktā izveidots viens terminālis norēķiniem ar maksājumu kartēm. Jūrmalas dome atbilstīgi iedzīvotāju pieprasījumam ir gatava uzstādīt vēl papildu termināļus.

Izīņas sagatavojusi **Valija Berkina**

Krustvārdu mīkla

Sastādījis Ēvalds Krollis

Līmeniski. 1. Neizskatīgi, izvalkāti apavi. 4. Augs, kuŗa ziedus meklē Jāņu naktī. 8. Mākslīgi radītais ūdens krātuve. 9. Ēka, kur žāvē un kuļ labību. 10. Ganāmpulka uzraugs. 14. Sēklis ūdenstilpē krasta tuvumā. 16. Laika mērvienība. 18. Lakstaugs ar dzelējmātiņiem. 19. Tādi, kas aizņem lielu platību. 20. Asinsrades organs. 22. Sens mūzikas instruments. 23. Sievietes vārds (febr.). 24. Valsts Āfrikā. 25. Saistīt. 28. Publiska de-

monstrēšana. 33. Mēģināt nogalināt ar indi. 34. Mūžzaļš dienviņu tīņnaugs. 35. Ietiepiģi pretoties, rīkoties pret citu grību. 38. Audummalas. 40. Ūdensputns. 41. Tādi, kas patīkami, parocīgi lietošanā. 42. Resna, smaga nūja. 43. Matemātikā – taisne, kas divos punktos krustojas likni. 44. Augēdājs kukainis.

Stateniski. 1. Irdens. 2. Segti iedobumi zemes garozas virsējās slāņos. 3. Saldūdens zivis. 5. Iet kam apkārt. 6. Krāšņi

Dienvidamerikas papagaiļi. 7. Dieva sūtnis. 11. Gaismas spožuma mērvienība. 12. Kalni Dienvidamerikā. 13. Veselībai kaitīgs pārtikas līdzekļu trūkums. 15. Pavadoņi saulainā laikā. 16. Mākslinieks, kas skatītāju priekšā uzstājas pirmo reizi. 17. Mušas, kuŗu kāpuri parazitē zīdītājos. 20. Augu daļas. 21. Sievietes vārds (martā). 26. Čemurziežu dzimtas lakstaugs, kuŗa sēklas izmanto par garšvielu. 27. Indīga čūska. 29. Lauksaimniecības dzīvnieku mītne. 30. Papīra turza. 31. Tīrsvars. 32. Mūzikā – sevišķi augsts virieša balss reģistrs. 36. Ievadīt organismā novājīnātus slimības dīgļus. 37. Teikas par tautas varoņiem. 39. Upe Francijā. 40. Plānēta, ko apdzīvo cilvēki.

Krustvārdu mīklas (BL Nr.9) atrisinājums

Līmeniski. 1. Bresta. 4. Kreime. 10. Suns. 11. Arka. 12. Treverss. 14. Erots. 15. Zaķis. 16. Adata. 20. Belkanto. 21. Laterna. 24. Delorms. 25. Spriksts. 27. Tāmes. 29. Vodka. 20. Snigt. 34. Patentēt. 36. Nest. 37. Alva. 38. Maikstes. 39. Tauste.

Stateniski. 1. Busole. 2. Erna. 3. Agita. 5. Rubelis. 6. Inese. 7. Nereta. 8. Piesaitē. 9. Mauragas. 13. Stallone. 17. Džeksone. 18. Parma. 19. Valis. 22. Adatains. 23. Apskatīt. 26. Nometne. 28. Māksla. 31. Terase. 32. Pauls. 33. Attīt. 35. Olas.

BRONISLAVA MARTUŽEVA MŪŽĪBĀ

*Un, kamēr trijas zvaigznes stāv,
Mēs brīvgrāmatu šķirstām,
Un, kamēr trijas zvaigznes stāv,
Mēs nepiederam šķirstam.*

Pa baltu ziemas ceļu 88 gadu vecumā mūžībā aizgājusi Bronislava Martuževa – dzejniece, katoliete, dzimtās Latgales un Latvijas patriete.

Bronislava dzimusi Abrenes apriņķī deviņu bērnu ģimenē, no tiem izdzīvoja pieci. Vēlāk ģimene pārcēlās uz Lubānu, kur meitene mācījās skolā. Jau skolā viņa sāka rakstīt dzeju.

Augusi brīvajā Latvijā, būdama ticīga katoliete, Bronislava nespēja pieņemt dzimtenē iebūrušos svešiniekus un kļuva par nacionālās pretošanās kustības cinitāju. Piecus gadus viņa slēpās dzimtajās mājās „Lazdiņās”, no mājās izejot tikai naktīs. Kad tēvs stāstīja mātei, cik skaisti zied rudzulauks, meitene nakti izzagās no mājās, lai to redzētu. Pie Bronislavas slepeni nāca cīņubiedri, viņi izdeva žurnālu *Dzimtene*, un tam rakstīja arī Bronislava. Reiz, gribēdama puišus uzmundrināt, Bronislava viņiem nodziedāja pašas sacerētu un pašas komponētu dziesmu „Dzīve sauc”. Liels bija Bronislavas Martuževas pārsteigums, kad pēc gadiem viņa to izdzirdēja dziedam kā Eduarda Rozenštraucha dziesmu „Jaunība, jaunība”. Var tikai jautāt - kāpēc gan tautā mīlētajam komponistam tā vajadzēja rīkoties?

1951. gadā čeka Bronislavu Martuževu apcietināja, tiesāja, un piecus gadus viņa bija ieslodzīta padomju gulaga nometnēs, no kurienes 1956. gadā atgriezās ar iedragātu veselību, bet garīgi nesalauzta.

„Politiski nepareizajai” dzejniecei padomju laikā bija liegts publicēties un pat viņas tulkojumi netika pieņemti. Viņas dzejoļu krājumi „Balta puķe ezerā” un „Rakstītāja” ir publicēti ar radnieces Evas Mārtušas vārdu. Tikai

Atmodā Bronislava Martuževa beidzot varēja runāt. Iznāca viņas dzejoļu krājums „Ceļa krusti”. Tajā ir gan veltījumi bojāgājušajiem cīņu draugiem, gan ass nosodījums tiem, kas, tik nesen vēl padomju varu slavējuši, nu kļuvuši „svētāki par Romas pāvestu”. „Mēs negribam jums, glēvie nelgas, būt slavas pilnais mantojums,” par tādiem saka dzejniece. Cits pēc cita iznāca vairāki Bronislavas Martuževas dzejoļu krājumi: „Ceļteku vāļi zied”, „Nopūtas”, „Kā putni dzied”, „Laba oma”.

Bronislava Martuževa visu mūžu ir bijusi ļoti ticīga, ticība palīdzējusi viņai dzīves grūtākajos brīžos. Krājumā „Gaismas lāse” ir sakopoti viņas reliģiskie dzejoļi. „Zem tava elkoņa kļautai, mazajai latviešu tautai, uzplaukt un atelpot ļauj tai, brīnišķā Aglonas māt,” viņa lūdz Dievmātei. Šo dziesmu dzied Aglonā Dievmātes svētkos 15. augustā.

1995. gadā dzejniecei piešķirts Triju Zvaigžņu ordenis, ko pasniedza Valsts prezidents Guntis Ulmanis, ieradies pie viņas mājās. Par Bronislavu Martuževu kinorežisors Zigurds Vidiņš ir uzņēmis filmu „Gaismas lāse”. Tajā Bronislava lasa savus dzejoļus, izrāda „Lazdiņās” un ir jūtama viņas mīlestība pret katru dzimtas sētas stūriti.

Pēc māsas nāves 2004. gadā Bronislava Martuževa vairākus gadus „Lazdiņās” dzīvoja viena. Lubānas ļaudis viņu neaizmirsā, 80. dzimšanas dienā viņa baltajā Latgales tautastēpā sēdēja goda vietā kultūras namā. Ar latvisku sīkstumu Bronislava Martuževa turējās pie dzimtajām „Lazdi-

nām”, tomēr 2009. gadā, pasliktnoties redzei, bija spiesta pārcelties uz Lubānas sociālās aprūpes centru. Mūžībā viņa aizgāja 3. februārī Madonas slimnīcā. Zīmīgi, ka Bronislavas Martuževas bēres notika 18. februārī - dienā, kad tauta balsoja par valodu Latvijā, lai, iespējams, piešķirtu krievu valodai otras valsts valodas statusu. „Bronislava Martuževa visu mūžu ir bijusi par, viņai

būtu grūti būt pret,” teica Rakstniecības mūzeja krātuves vadītāja Anna Eglina. Tomēr šīs dienas vakarā, jau atdusoties Lubānas kapos, dzejniece un patriete varēja būt gandarīta - latviešu tauta savu valodu ir nosargājusi.

Mums paliek Bronislavas Martuževas dzeja „no sirds uz sirdi” - bagāta mūža bagāts devums.

Elita Roze

Brīvā Latvija reklāmas cenas Latvijā

Cena - Ls 0,78 par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas publicēšanas biežumu:

- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, - 15 % no parastās cenas.
- Atkārtotot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, - 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSLUDINĀJUMIEM: LS 0,39 par 1 cm² ierāmējumā.
- SĒRU SLUDINĀJUMS: LS 28,60

Pasta adrese:

Ausekļa iela 14 - 2

Rīga, LV - 1010

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-15

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.
Izdevēji: Brīvās Latvijas izdevēju kopa (BLIK)

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija – Ausekļa iela 14-2,
Rīga, LV-1010
Tāl. (redakcijā) +371 67326761, +371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

Administrācija: „Straumēni”, Catthorpe Manor, Catthorpe, Leics. LE17 6DF, England. Tāl. 01788823438, fakss 01788822441. Kārto visas sēru un citu sludinājumu maksas; pieņem rietumu abonementus, izņemot Vācijas un Zviedrijas.

Pārstāvniecība Anglijā: Dz.Purmale, 34 Brook Road, Leicester LE5 2HE. Tāl. 01162431322, fakss 01162433312. e-pasts: dzidra.purmale@talktalk.net

Abonementa maksa, sākot ar 2010. gada 1. jūliju:

Lielbritānijā: 6 mēnešiem €60; 12 mēnešiem €110. Samaksu ar čeku, PO vai naudā (ierakstītā sūtījumā) sūtīt laikraksta administrācijai (adresi sk. augšā), uz vārdu Brīvā Latvija.

Zviedrijā: 6 mēneši Kr 650,-; 12 mēneši Kr 1240,-. Naudas pārvedumi: Lettiska Hjälppommitten, Brīvā Latvija (Wallingatan 34, 5 tr, S-111 24, Stockholm, Plusgiro 11 47 46 - 1). Tāl. un fakss 08 - 214425.

Naudas pārvedumi Vācijā: 12 mēn. - 130 eiro; 6 mēn. - 70 eiro; 3 mēn. - 40 eiro; BL konts Lettische Gemeinschaft, Salzmannstr. 152, 48159 Münster. Postbank Hamburg, BLZ 200 100 20, konts 271 751 204. Adrese abonēšanas jautājumiem: Ivars Vētra, Mittelstr. 3, D-35415 Pohlheim, tāl. +49 6004 2801, e-pasts: ivetra@web.de. Cita informācija Nils Ebdens, Lettische Gemeinschaft in Deutschland e. V., Frankfurter Str. 54, D-35440 Linden, tāl. +49 6403 940933, e-pasts: info@lk-v.de

Citas Eiropas zemēs: 6 mēnešiem 70 eiro; 12 mēnešiem 130 eiro. Naudas pārvedumi ar čeku uz Brīvā Latvija (adrese kā augšā).

ASV un pārējās pasaules valstīs 6 mēnešiem USD 90,-, 12 mēnešiem USD 170,-.

Latvijā: 6 mēnešiem Ls 20, 12 mēnešiem Ls 34.

Latviešu organizāciju un privātie sludinājumi maksā €3 par 10 mm augstu vienslejīgā platumā aizņemtu telpu. Sēru sludinājumi (10,6 cm x 7 cm) €35. Zviedrijā - 500 kr. Komerciālie sludinājumi €6 par 1 slejas cm.

Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāliem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publicēšanos minēto faktu precizitāti atbild autors.

BRĪVĀ LATVIJA

Latvian Weekly Newspaper

published by the Latvian Publishers Association, Ausekļa iela 14-2, Rīga, LV-1010, Latvia.

Iespiests: SIA Madonas Poligrāfists

MATĪSS KUKAINIS ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meža apsaimniekošana un pārdošana.

Valņu iela 3, Rīga, LV-1050

matiss@sk-legal.com

+371 28390346

Latviete iznomā divistabu dzīvokli Rīgā, centrā, uz jebkuru laiku. RudzitisA@gmail.com (+371) 28359125.

Mūžībā aizgājuši
DVF Londonas nodaļas biedri

ZIGFRĪDS NIKĀZIS

* 1926. gada 16. jūlijā - miris Latvijā

**LAIMA SPEAKMAN-BROWN
dz. ZAĶE**

* 1952. gada 12. janvārī – 2011. gada 21. februārī

MARIJA SMITH

* 1923. gada 21. martā – 2011. gada 18. oktobrī

OSKARS KLEPERIS

* 1908. gada 16. novembrī – 2012. gada 15. janvārī

Aizgājējus sirsnīgā piemiņā paturēs
DVF Londonas nodaļas vanagi un vanadzies

*Tu dzīvo tikai tik ilgi,
Kamēr ir kas tevi piemin,
Bet dvēseles lido kā tauriņi
Gadu simtiem un tūkstošiem.*

SIA „MADONAS POLIGRĀFISTS”

ir pazīstama kā viena no senākajām tipogrāfijām Vidzemē. Šodien esam kļuvuši par modernu plaša profila tipogrāfiju – drukājam avīzes, veidlapas, brošūras, kalendārus. Pēdējos gados īpašu uzmanību pievēršam grāmatu ražošanai gan cietajos vākos, gan termolīmētām grāmatām mikstajos vākos. Tipogrāfija nodrošina ar darbu Madonas pilsētas un tās rajona 70 iedzīvotājus. Mūsu galvenā prioritāte ir izpildīt to, kas apsoliīts klientam. Esam gandarīti, ka varam sadarboties arī ar laikraksta „Brīvā Latvija” redakciju!

Gaidīsim pasūtījumus arī no Jums!

Mūsu adrese: Saieta laukums 2a, Madona, LV-4801, Tāl. +371 64822742

e-pasts: pasutijumi@madpol.lv

Rīgas klientu birojs: K. Valdemāra iela 106/108, Rīga, LV-1013, Tāl. +371 67315026

e-pasts: madpolriga@madpol.lv

SPORTS

(Turpināts no 1. lpp.)

Mazās Latvijas lielie panākumi Leikplesidas trasē

„Neriskējām un neapmainījām slidas, līdz medaļai mazliet pietrūka. Tomass pats ir sašūcis, jo ļoti gribēja būt uz pjedestala un bija visas iespējas, taču... Tik slikti Tomass nebūtu, lai tik daudz zaudētu. Tūlīt pēc pasaules meistarsacīkstēm sāksim meklēt tehniskos risinājumus problēmām, ar kuŗām sastapāmies visas sezonas laikā, sacīja treneris.

Dainis Dukurs bija patikami pārsteigts par sarkanbaltsarkanu līdzjutēju pulku trases finišā. „Nevienai citai valstij finišā nebija tik daudz karogu, un arī

apbalvošanas ceremonijā dominēja sarkanbaltsarkanās krāsas. Liels paldies līdzjutējiem, kuŗi bija kopā ar mums Leikplesidā un pacietīgi izturēja stāvēšanu puteni gandrīz trīs stundu garumā! Paldies arī līdzjutējiem un plašsaziņas līdzekļiem, kas sekoja līdz pie televizoru ekrāniem.”

***

Martins Dukurs:

„No manis prasīja vairāk...”

Latviešu skeletonists Martins Dukurs pēc uzvaras pasaules meistarsacīkstēs otro gadu pēc kārtas portālam *Apollo* atzina, ka

salīdzinājumā ar pagājušo sezonu šajā sezonā panākumi tikuši vairāk gaidīti. 2,08 sekunžu pārsvars pār tuvāko sekotāju vācieti Franku Rommelu neatstāj citu iespēju kā vien jautāt čempionam - vai tiešām tu esi supermenis? „Tajā brīdī tas nav svarīgākais - 2,08 vai 1,80 sekundes. Galvenais bija labi aizvadīt pēdējo braucienu un izcīnīt pirmo vietu. Tā kā treniņos diez cik labi neveicās, tagad ir gandarījums, jo nācās palauzīt galvu un izprātot, kā rīkoties pareizāk. Kāja sāpēja, bet, kad biju kārtīgi

iesildījies un skrēju, tad jau sāpes īsti nejutu. Arī nekādus pretspāju līdzekļus nolēmām neizmanto, iztikām ar sildošajām ziedēm. Pagājušajā sezonā manas uzvaras bija negaidītas un situācija bija citāda. Šosezon gan pats, gan citi no manis prasīja vairāk,” stāsta divkārtējais pasaules čempions Martins Dukurs.

***

„Latvija padarīta par skeletona lielvalsti...”

Valsts prezidents Andris Bērziņš nosūtījis apsveikuma vēstuli Martinam Dukuram - divkārtējam pasaules čempionam skeletonā.

Sveicu Jūs par izcīnīto zelta medaļu pasaules čempionātā skeletonā, Leikplesidas trasē. Jūsu mērķtiecība, gribasspēks un cīņasspārs ir labs paraugs gan ikvienam Latvijas sportistam, gan sporta līdzjutējiem. Jūsu divkārtējā zelta godalga pasaules čempionātā ne tikai nes Latvijas vārdu pasaulē, bet Latviju ir padarījusi par skeletona lielvalsti. Kopā ar visiem sporta līdzjutējiem Latvijā esmu lepns, ka jau otro reizi pasaules čempionātā skeletonā šajā sporta veidā Jūs esat labākais pasaulē. Paldies jums par pozitīvajām emocijām, ko Jūsu uzvara ir raisījusi visiem sporta līdzjutējiem Latvijā.

PAZIŅOJUMI

ANGLIJA

God. BL lasītāji Lielbritānijā! Lūdzam darīt zināmu, ja nesat saņēmūši vai esat saņēmūši ar kavēšanos kādu *Brīvās Latvijas* numuru.

Rakstiet vai zvaniem uz Rīgas redakciju vai Sarmītei Janovskai (tālrunis, e-pasta adresi un faksa nr. sk. avīzes pasūtītē 11. lpp.).

***

Apvienotās Londonas latviešu ev. lut. un Miera draudzes sapulce notiks sestdien, **24. martā**, ap plkst. 12 Vācu baznīcā, **Luterāņu studentu centrā**, 10 Sandwich Street, London WC1H 9PL. Pirms tam plkst. 11 būs Ciešanu laika dievkalpojums. Visi draudzes padomes locekļi, kā arī citi draudzes locekļi un tie, kuŗus interesē draudzes dzīve, ir laipni ielūgti.

***

DVF Koventrijas nodaļa **18. martā** plkst. 15 Mūsmājās rīko **Legiona atceres** svinības. Visi laipni aicināti. Nod. valde.

***

DVF delegātu pilnsapulce un pulkveža Oskara Kalpaka atcere „Straumēnos” notiks **3. un 4. martā**.

Sestdien, **3. martā**, plkst. 10 DVF delegātu pilnsapulce. Plkst. 18.30 pulkveža Oskara Kalpaka atceres sarīkojums: mielasts un saviesīgs vakars.

Svētdien, **4. martā**, plkst. 10 svētdienas koncerts, 11.00 – 13.00 koncerts. Koncertā piedalās vijolniece Anete Graudiņa, koncertmeistars Florian Miteija, ar akordeonu un klavierēm Edgars Čužinskis. Ieeja £7. Ieejas maksā nav iekļauts mielasts.

Apmeklēt lūdz DVF valde un „Straumēnu” saime.

***

Latviešu leģionāru un O. Kalpaka atceres pasākums notiks svētdien, **11. martā**, plkst. 14 DVF Halifaksas nodaļas namā, 8 Lord Street. Visi laipni aicināti.

***

Pavasara svētki „Straumēnos” **24. martā**: atklāšana plkst. 14, koncerts plkst. 19.30: ELVĒ koris no Īrijas, „Novadi” kamerkoris no Mansfildas, Lesteras tautasdeju kopa. Sekos balle ar Helmuta un Lienes deju muziku. Plašāka informācija un pieteikšanās uz malītēm un naktsmājām pie Astrīdas Balodes, tālr.: 01116-2702800 e-pasts: astridbalodis@yahoo.co.uk.

DIEVKALPOJUMI VIDUSANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Birminghamā, All Saints baznīcā, Kings Heath, B147RA, svētdien, **18. martā**, plkst. 15.30 Ciešanu laika dievkalpojums.

„Straumēnos”, Calthorpe Manor, Calthorpe, Leics. LE17 6DF, svētdien, **4. martā**, plkst. 10 svētdienas DV pilnsapulces ietvaros, svētdien, **25. martā**, plkst. 10 Ciešanu laika dievkalpojums, apvienots ar Koventrijas kopu.

AUSTRUMANGLIJAS DRAUDZE, māc. V.Vāvere

Derbijā, Chapel of St. Mary on the Bridge, Derby, DE1 3AT, svētdien, **4. martā**, plkst. 12 Ciešanu laika dievkalpojums.

Notinghamā, Trinity Lutheran Church, 67 Homefield Road, Aspley, NG8 5GH, svētdien, **4. martā**, plkst. 15 Ciešanu laika dievkalpojums.

Piterboro, E. Sūča kunga namā, 27 Lime Tree Avenue, Peterborough, PE1 2NS, sestdien, **24. martā**, plkst. 14.30 Ciešanu laika dievkalpojums.

LĪDSAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Līdsā, 9 Alma Rd., LS6 2AH, Sv. Lūkas baznīcā, svētdien, **18. martā**, plkst. 14 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu.

MANČESTERAS DRAUDZE, māc. G. Putce:

Varingtonā WAI IXG, Market Gate, Holy Trinity Church, svētdien, **11. martā**, plkst. 20 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu.

Mančesterā, Stretford, 9 Park Road, M32 8FE, Martin-Luther-Kirche, svētdien, **1. aprīlī**, plkst. 13.30 Pūpolsvētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

ZIEMEĻANGLIJAS-BRADFORDAS DRAUDZE, māc. G. Putce

Bradfordā, 29 Great Horton Rd., BD7 1AA, Vācu baznīcā, svētdien, **18. martā**, plkst. 11 Ciešanu laika dievkalpojums ar dievgaldu.

VĀCIJA DIEVKALPOJUMI

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, **4. martā** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārņemšana pie kafijas galdā.

Oldenburgā, Ohmstedes baznīcas draudzes namā, Butjadinger Str. 59, **11. martā** plkst. 11 dievkal-

pojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Dr. A. Rosenbergs. Pēc dievkalpojuma kafijas galds.

Lībekā, Lorenca baznīcā, **24. martā** plkst. 14 dievkalpojums ar dievgaldu. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Berlīnē, Paula Gerharda baznīcā (Paul Gerhardt Kirche), Wisbyer Str. 7, 10439 Berlin, dievkalpojums svētdien, **18. martā**, plkst. 14. Kalpos mācītājs Tālis Rēdmanis, pie ērģelēm Agita Rando. Pēc dievkalpojuma baznīcas sānu jomā kafijas galds aratnēstiem cienasta groziņiem.

Hamburgā, Sv. Pēteru baznīcā (Hauptkirche St.Petri), Bei der Petrikerche 2, 20095 Hamburg, dievkalpojums svētdien, **4. martā**, plkst. 14. Kalpos mācītājs Tālis Rēdmanis, pie ērģelēm Linda Leine. Pēc dievkalpojuma - sadraudzības pēcpusdienas baznīcas sānu joma kafējnicā.

Virburgā, Deutschauskirche, Am Schottenanger 2, sestdien, **3. martā**, plkst. 13.30 būs dievkalpojums ar dievgaldu. Archib. Elmārs E. Rozītis. Sekos kafijas galds draudzes telpās.

Štutgartē, Vecās Pils kapellā, Schlosskirche, Am Schillerplatz, svētdien, **4. martā**, plkst. 15 paredzēts dievkalpojums ar dievgaldu latviešu un vācu valodā. Archibiskaps Elmārs E. Rozītis. Sekos draudzes vakars ar kafiju senās sakristežas telpās.

Ludvigshāfenā, Sv. Ludviķa baznīcā, St. Ludwig, Bismarck un Wredestrasse krustojumā, svētdien, **18. martā**, plkst. 15 notiks dievkalpojums. To vadīs draudzes priekšniece Rasma Gundega Ieviņa. Pēc dievkalpojuma draudzes telpās azaidis groziņu veidā.

ZVIEDRIJA

Ielūgums uz vakaru ar dzejnieku **JURI KRONBERGU**. Viņš stāstīs par tulkošanu zviedru valodā, sevišķi par Nobela prēmijas laureāta dzejnieka **TOMAS TRANSTRÖMER** dzejas tulkojumiem. Ceturtdien, **8. martā**, plkst. 18 LR vēstniecības telpās, Odengatan 5, Stokholmā. **Stāstījums zviedru valodā**. Pārņemšana pie glāzes vīna ar piedodām. Lūdzu pieteikties līdz 5. martam pie info@svensklettiska.se eventuāli. tel: 08 7526334 (Mudīte Hoogland Krasta). **Visi laipni aicināti!** Zviedru-latviešu biedrība.

Aicinām uz **Latviešu pensionāru biedrības Aprūpe kārtējo biedru pilnsapulci** ar maltīti trešdien, **7. martā**, plkst. 13.30 Tellus Fritidscenter restorānā, Lignagatan 8, Stokholmā. Ieeja Hornsgatan-Lignagatan stūrī. Visi miļi gaidīti Aprūpes valde

***

Gēteborgas Latviešu pensionāru biedrības tikšanās **31. martā** plkst. 13 notiks "Folkpartiet" telpās! NEDRE KVARNBERGSGATAN 7 (atrodas "Västra Nordstan"), Gēteborgā. LUDZU informējiet pārējos. Jauni biedri laipni gaidīti. Valde. H. Vasks

***

Latvijas ev. lut. Baznīcas Zviedrijā **Mācītāju un draudžu delegātu Sinode** **17. martā** plkst. 12, Somu baznīcas draudzes namu apakšstāvu telpās. Kopsapulci atklās un uzrunu teiks archibiskaps Elmārs E. Rozītis.

***

Stokholmas Latviešu draudzes dievkalpojums 4. svētdienā Ciešanu laikā notiks svētdien, **18. martā**, plkst. 14 Somu baznīcā (Vecpilsētā,

Pilskalnā). Sprediķos viesis archibiskaps Elmārs E. Rozītis, Ārpas Latvijas ev. lut. Baznīcas virsgans. Dievkalpojuma dziedās Stokholmas latviešu koris. Pie ērģelēm Rūta Baumgarte. Pēc dievkalpojuma kafijas galds un tikšanās ar archibiskapu Rozīti. „*Tas Kungs ir zēlīgs man palīdzēt. Mēs skandināsim savas dziesmas Tā Kunga namā.*“ Jes. 38,20

DIEVKALPOJUMI

Hāgas baznīcā Gēteborgā svētdien, **11. martā**, plkst. 14 Ciešanu laika dievkalpojums. Vadīs mācītājs Imants Alksnis. Pēc dievkalpojuma kafija Hāgas draudzes telpās. Gēteborgas latviešu draudzes valde

Eskilstunmas latviešu draudzes Pūpolsvētdienas dievkalpojums ar Svēto Vakarēdienu notiks svētdien, **1. aprīlī**, plkst. 13 Svētā Andrejas baznīcā. Dienas mude: „Mans spēks nespēkā varenis paradās.” (2 Kor. 12:9). Martas Vikmanis mūzikāli priekšnesumi. Mācītāja Dr. Normunda Kamergrauža homīlija. Pēc dievkalpojuma svētku galds draudzes namā. Esiet aicināti un gaidīti!

RADI UN DRAUGI

VIESNĪCA • HOTEL

“RADI UN DRAUGI” – JŪSU VIESNĪCA PAŠĀ VECRĪGAS SIRDĪ

4 ZVAIGZŅU VIESNĪCA PIEDĀVĀ 72 LABĪKĀRTOTAS VIESU ISTABAS PAR NEMAINĪGI DRAUDZĪGĀM CENĀM (SĀKOT NO 53 EUR AR BROKASTĪM, WIFI, KONDIČIONIERI, MINIBĀRU), MODERNI APĪKOTAS SVĪNĪBU UN KONFERENCŪ ZĀLES, RESTORĀNU, BĀRU, ATPŪTAS TELPU UN AUTOSTĀVVIETU, KĀ ĀRĪ TRANSFERA PAKALPOJUMUS TIEŠI JŪSU ĒRTĪBĀM.

Mārstaļu iela 1, Rīga, LV-1050, LATVIJA | +371 27820200 | radi.reservations@draugi.lv
www.draugi.lv